

OBSERVANT

B. M. S. S. S.

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg

Jaargang 4, nummer 1

30 augustus 1983

Minister verdeelt zelf bezuinigingslast

Maastricht ligt dwars in medisch deelloverleg

Het ziet ernaar uit dat minister Deetman nog deze week komt met een eigen plan voor de verdeling van de bezuiniging à 100 miljoen die hij de acht medische opleidingen en academische ziekenhuizen heeft opgelegd in het kader van de TVC-operatie. De acht betrokken universiteiten zijn er niet in geslaagd een unaniem standpunt te formuleren over de budgetverdeling voor de jaren 1984 tot en met 1987. Zeven universiteiten hebben zich kunnen vinden in een aantal uitgangspunten en voorwaarden, maar één instelling, de Rijksuniversiteit Limburg kan zich daarmee niet verenigen. De voornaamste reden daarvoor is dat de andere fakulteiten een claim hebben gelegd op een deel van de elf miljoen gulden die de minister had uitgetrokken voor de versterking van de aandacht voor de eerstelijns-gezondheidszorg. Dat bedrag was in zijn plan alleen voor de RL en de VU bestemd.

Tot op het allerlaatste moment (vorige week donderdag moest de reactie van het medisch cluster binnenvallen) is geprobeerd de acht betrokken instellingen tot een unaniem standpunt te laten komen. Maar de instellingen te horen wat de minister zou doen als unanimitet achterwege bleef: zelf de verdeling maken. Voor de drie jaren na 1984 zou de verdeling bijgesteld kunnen worden door een nadere taakinvolving van de fakulteiten onderling. Voor 1984 zou de bezuiniging (een kwart van het totaal) nog aangepast kunnen worden, als er alsnog binnen enkele dagen een unaniem standpunt uit de bus zou komen. Dat is er niet gekomen. Een voorstel om vrijdag, daags na het gesprek met de minister, nog een uiterste poging te maken leed schipbreuk omdat te weinig Colleges van Bestuur daar mee in zagen.

Ininstroom

In het rapport dat de minister donderdag in ontvangst heeft genomen, worden de zeven betrokken instellingen vooral kanttekeningen bij de instroombeperking, de differentiatie van de twee extramurale gerichte opleidingen (Maastricht en de VU) en de bezuiniging op het me-

disch onderzoek. Zoals bekend wil Deetman de instroom bij de faculteiten verlagen van 1980 naar 1480 eerstejaars. De RL (instroom 150) en de VU (instroom 260) zouden echter ongemoeid blijven. Daartegen maken de zeven instellingen (inclusief de VU!) bezwaar. Men vindt ook dat Maastricht op 150 moet blijven, maar dat de overige instroom van 1330 gelijkelijk over de rest moet worden verdeeld. Dat zou betekenen dat de zeven medische fakulteiten ieder 190 eerstejaars mogen opnemen.

De instellingen willen Deetman verder houden aan zijn toezegging dat de verloren gegane capaciteit gecompenseerd wordt met nieuwe gezondheidszorgopleidingen, die niet leiden tot een artsdiploma. De wantrouwige instellingen eisen daarbij dat de minister gelijk oversteekt: instroombeperking tegen nieuwe studierichtingen.

Extramurale zorg

De instellingen (ook hier maakt de VU geen voorbehoud) hebben er ook bezwaar tegen dat de minister een bedrag van elf miljoen bij hen weghaalt om die te investeren in de extramurale heroriëntatie van de RL en de VU. Zij kunnen er mee akkoord gaan dat op de twee plaatsen het zwaartepunt van die opleidingen komt te liggen, maar ook de zes andere fakulteiten moeten in de gelegenheid worden gesteld hun oriëntatie op de extramurale zorg te versterken. Als dat maar op twee plaatsen gebeurt, is het risico van middelmatigheid te groot, ook al omdat die voorziening op een van de twee plaatsen, de VU, nog helemaal uit de grond gestampt moet worden. Alle medische fakulteiten zouden zich opnieuw moeten bezinnen op de plaats van de arts in de samenleving. In alle stadia van het curriculum zou de aandacht voor de extramurale zorg gewaarborgd moeten zijn. Daarvoor zouden alle fakulteiten de beschikking moeten krijgen over 'Akademische werkplaatsen', zoals die in Maastricht zijn voorzien.

Hoeveel Maastricht en de VU uiteindelijk zouden krijgen van de gereserveerde elf miljoen, zou moeten worden vastgesteld aan de hand van een structuurplan waarin zij aangeven wat precies hun programma is.

Studeren? Geen zak aan!

Zaklopen, meelappen, volksdansen; niets was weer te dol om de ruim vierhonderd eerstejaars die deelgenomen hebben aan de MICO-introductie op een plezierige manier kennis te laten maken met elkaar en de stad Maastricht. Volgens de deelnemers hebben de elfhonderd studenten (uit WO en HBO) die niet hebben meegedaan het grootste ongelijk van de wereld. Maar er waren nog andere kansen: na de MICO volgde de introductie van de studentenverenigingen en deze week beginnen de fakulteiten met hun 'blok 00'.

Hoe groot de kamernood dit jaar is, viel vorige week moeilijk te zeggen. Bij het Bemiddelingsburo dat gewoontegetrouw bij de Dienst Studentenzaken is ingericht, stonden nog ongeveer 150 zoekenden ingeschreven. Mogelijk zit daar echter een groot aantal mensen tussen dat zich niet heeft afgemeld na een geslaagde bemiddeling.

Onderzoek

De zeven instellingen doen verder een voorstel om een deel van de bezuiniging bij de medische fakulteiten op te brengen door een andere berekening van de bedragen voor de patiëntenzorg. Een deel daarvan zou doorgeschoven moeten worden naar de ziekenhuizen.

De alom gevreesde bezuiniging op het medisch onderzoek kan volgens het rapport niet geschieden op basis van de nu beschikbare gegevens. De Raad van Advies voor het We-

tenschapsbeleid heeft tot nu toe alleen aangegeven wat de sterke punten zijn van het medisch onderzoek, maar welke zwakke punten het eerst voor bezuiniging in aanmerking komen, is nog niet bekend. Op 2 september zal de voorzitter van de RAWB, prof. dr. H. van Bueren, de Colleges van Bestuur ontvangen om uitleg te geven over het nu nog geheime rapport over de prioriteiten in het medisch onderzoek. Maar dat rapport bevat nog geen analyse tot op het niveau van de vakgroepen. Daarvoor zou nog eens een half jaar nodig zijn.

Kijk, een nieuwe Observant!

Precies drie jaar na het verschijnen van de eerste Observant zetten we de grote stap van de vlakdruk- naar rotatie-offsetpers. De overgang is vooral het gevolg van bezuinigingen, maar brengt behalve financiële voordelen ook andere voordelen met zich mee, die dachten wij ruimschoots opwegen tegen het verlies van het gladde papier waarop de foto's en de lettertjes zo keurig overkwamen. De lezers die het oude formaat en drukwerk wel missen, kunnen zich troosten met de gedachte dat de rotatie-offset het grote voordeel van de snelheid biedt en dat heeft weer gevolgen voor de inhoud. Wat u nu leest, is vrijdagmorgen geschreven door de redactie, 's middags naar de drukker gebracht, 's avonds gezet en gekorrigeerd, en maandag op de layoutafel opgeplakt. Dinsdag (gisteren of vandaag?) is de krant gedrukt en bij het Hoofdgebouw afgeleverd, vanwaar de verdere verspreiding geschiedt.

Zoals u begrijpt heeft de redactie nu veel meer dan vroeger de kans om actueel te zijn. De grote handicap blijft echter de veertiendaagse verschijning, maar er wordt aan gewerkt om daar een wekelijkse frekwentie van te maken.

Dank zij de wijziging van het formaat kunnen we voortaan veel meer variatie aanbrenge- in de opmaak van de pagina's, hetgeen de leesbaarheid ten goede komt. Vooral op de eerste pagina's, die we reserveren voor korte actuele berichten, zal dat te merken zijn. De binnenpagina's worden gereserveerd voor de meer beschouwende artikelen, daarachter komen de servicepagina's met mededelingen en kulturele activiteiten en de achterpagina blijft bestemd voor het minder serieuze nieuws.

Voor de geïnteresseerden kunnen we nog melden dat de broodlener de Times blijft (9 op 10 punt gezet). De koppen worden gezet in Helvetica Black Condensed kursief. De kulturele pagina en de achterpagina worden gezet in Helvetica Light.

De basis-lay-out is ontworpen door Guus van Rooy en Pascal Oost. Het blad wordt gedrukt op de persen van het Limburgs Dagblad in Heerlen.

Veel plezier!

'Vergeet vooral niet om een goede wekker aan te schaffen'

Met vrij grote regelmaat verschijnen boekjes en brochures die (aankomende) studenten willen voorlichten over studiekeuze, huisvesting, voeding en andere hoogst nuttige zaken. In toenemende mate besteden de voorlichters daarbij aandacht aan de rechtspositie, de rechten en plichten van de student.

Dat is ook terecht. Kon twintig of dertig jaar geleden nog verdedigd worden dat een student gewoon geen rechtspositie had; de sinds die tijd ingevoerde of sterk uitgebreide regelingen op het gebied van de toelating tot de studie en de studiefinanciering en de Wet universitaire bestuursvorming hebben daarin duidelijk verandering gebracht. De sinds een jaar van kracht zijnde Wet twee-fasenstructuur heeft een verdere uitbreiding van rechten en plichten tot gevolg gehad.

Vooraf het invoeren van deze laatste regeling heeft voor de student dermate belangrijke consequenties, dat een goede voorlichting op zijn plaats is. In twee boekjes wordt, op geheel verschillende manier, een poging daartoe gedaan.

Wegwijzer

Hans Loos, verbonden aan de onderwijskundige dienst van de Tech-

Boeken

„Wegwijzer voor eerstejaars en aankomende studenten”, door Hans Loos.

Coutinho Muiderberg, 1983. 114 blz. Prijs f 17,50.

„Studeren in het Hoger Onderwijs, een studentenhandboek”, door Danny Backx.

Aulapocket 713, Het Spectrum, Utrecht/Antwerpen, 1983. 280 blz. Prijs f 19,90.

nische Hogeschool Delft, schreef een „Wegwijzer voor eerstejaars en aankomende studenten”. De benaming „wegwijzer” dient letterlijk genomen te worden. Het boekje bevat zeer veel adressen en telefoonnummers die voor de (aankomende) student van belang kunnen zijn. Hieraan ontleent het ook vooral zijn waarde; de tekst zelf is vaak te

kort en algemeen om als meer dan een inleiding op de doorverwijzingen te kunnen dienen. Dit is niet verwonderlijk: Loos streeft naar volledigheid. Hij belicht niet alleen rechtspositionele zaken als toelating, studiefinancierings- en studieuurregelingen, hij gaat ook in op voeding, verzekeringen, huisvesting en militaire dienst en hij geeft zelfs adviezen over het studeren zelf; dit alles binnen een bestek van 120 pagina's met een ruime opmaak.

Loos is duidelijk van mening dat studeren geen gemakkelijke taak is. Het boekje is doorspekt met op wat vaderlijke toon gehouden vermaningen en raadgevingen in de trant van „werk hard door en gooi je toekomst niet weg” of, zeer fraai het hierboven geciteerde: „Vergeet vooral niet om een goede wekker aan te schaffen. Tijd is voor een serieuze student erg belangrijk”.

Zelfstandigheid

Een werk van geheel andere aard is „Studeren in het Hoger Onderwijs, een studentenhandboek” door Danny Backx. Hier geen streven naar volledigheid, althans niet in de breedte, geen uitgebreide lijsten van adressen en telefoonnummers, geen bezorgde adviezen. Backx, jurist en studentendecaan aan de Katholieke Hogeschool Tilburg, behandelt in een bestek van ruim 280

pagina's een drietal onderwerpen: de toegang en toelating tot de studie, de rechten en plichten van de student in verband met de studie en de studiefinanciering. Het is voor het eerst dat zo diepgaand en voor niet-juristen toegankelijk aan deze onderwerpen aandacht wordt besteed. In een interview met de Tilburgse tegenhanger van Observant zegt Backx hierover: „Je moet de student zo onafhankelijk mogelijk maken van dekanen en studieadviseurs. De student moet zelfstandig in staat zijn om uit te zoeken welke middelen hem ter beschikking staan.” Backx neemt op deze manier zijn lezerspubliek serieus; hij gaat wat complexere problemen niet uit de weg, maar maakt van de andere kant ook ruimschoots gebruik van (reken)voorbeelden ter toelichting. De ondertitel „een studentenhandboek” wordt daarmee waargemaakt, al verdient het boek uiteraard een ruimere lezerskring. De titel zelf dekt als vlag niet geheel de lading. „Studeren in het Wetenschappelijk Onderwijs” was meer op zijn plaats geweest, nu het HBO geheel buiten beschouwing blijft.

Zeer lezenswaardig is hetgeen Backx schrijft over de twee-fasen structuur en haar consequenties voor het wetenschappelijk onderwijs. De studieuurregeling zelf springt uiteraard het meest in het oog en Backx gaat daar dan ook uitgebreid op in. Daarnaast wijst hij er terecht op dat de regeling ook verdergaande consequenties zal hebben: de kwaliteit van het onderwijs zal zodanig moeten zijn dat de gemiddelde student binnen de gestelde tijd in alle redelijkheid aan de gestelde eisen kan voldoen. De an-

dere aspecten van de studentenrechtspositie zullen daarmee in belang toenemen (denk aan het beroepsrecht tegen examinering en de invloed op het onderwijs via universitaire raden en commissies). De waarde van Backx' handboek kan daarmee ook alleen maar stijgen.

Wim Beurskens

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius.

Versijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröer (penningmeester),
Jacques Heijen
(buitenuniversitair lid),
Evelyne de Leeuw
(redactieafgevaardigde)

Redactie

Walter van Bree, Ton
Hameleers, Jacques Herraets
(eindredacteur), Richard
Janssen, Evelyne de Leeuw,
Appie Luermans, Jan Meijers,
Maurice van der Sangen.
Redactie-assistente:
Edith Goppel
Koördinator Voorlichting:
Sjonk Ritmeester
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: Pascal Oost

Druk: Limburgs Dagblad,
Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve
Paartjes): Yvonne Stevens,
toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de
redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire
gemeenschap ontvangen het blad
gratis. Afgestudeerden en
andere belangstellenden kunnen
zich abonneren voor f 25,- per
jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het
landelijke
samenwerkingsverband
Universitaire Pers, samen met
Ad Valvas (Vrije Universiteit),
Delta (Delft), THB (Tilburg),
TH-berichten (Eindhoven),
THT-nieuws (Twente),
KU-nieuws (Nijmegen),
Universiteitsblad (Utrecht),
Universiteitskrant (Groningen)
en Wagenings Hogeschoolblad
(Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert
Bakker, Lin Tabak.

Paartjes

Studente Vertalersopleiding heeft stageplaats in Straatsburg en zoekt daar of dir. omgeving een kamer/verblijfsmogelijk. Als iemand mij aan een contactadres kan helpen, bel dan even! Tel. 04402-79501

Te koop wegens overkompleet: een gemakkelijke stoel (metalen buizenframe + kussen): f 75,-; een donkergebeitste houten salontafel (ca. 60 x 60 cm): f 20,-; div. keukenapparaten, zoals mixer, broodrooster, snijmachientje, koffiezetapp., lepelrek e.d. f 75,-. Te bevragen: P. v.d. Hove, bibliotheek RL, t.st. 415. Na 18.00 uur: 043-615413.

Française geeft conversatielessen Frans, individueel of voor kleine groepen. Inl. toest. 319.

Te koop in Wolder Maastricht halfvrijstaand herenhuis, bwj. 1973, 4 ruime slpk., living en hal met parket en „veldbrand”, ruime tuin met max. privacy, garage met bouwvergunning voor praktijkruimte voor evt. arts of fysiotherapeut, met oefenruimte, saunaruite, zwb. enz. (of andere bestemming). Vraagprijs f 155.000,-. Voor inl. tel. 09 3212 233990 na 18.00 uur.

Voor (kamer)verhuizingen en ander klein transport, bel John en Bert. tel. 043-13966.

Te koop: tweepersoons opklapbed met ombouwkast (incl. lattenbodem en matras), vraagprijs f 250,-. Tel. 043-642630.

Europe Data zoekt voor enkele maanden voor een van haar nieuwe medewerksters - een Amerikaanse dame van middelbare leeftijd - een kosthuis, met als doel het leren van de Nederlandse taal. Liefst in Maastricht.

Inlichtingen kunnen telefonisch ingewonnen worden bij Europe Data 043-54751 (mevrouw Schoenmakers).

Gevraagd: Moulinex grill-bakoven; wit servies (eet- en event. koffie-servies); bestek. Tel. 043-888137 (M. Coolen).

Vakature student-assistent bij Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch. Het gaat om een student-assistentie van 0.2 voor de periode van 1 september 1983 - 1 september 1984.

Werkzaamheden: assisteren bij onderwijskundig onderzoek. Schriftelijke reacties naar Karin van Ee, O&O, Randwyck, binnen één week na verschijnen van deze Observant.

Ik ben gepl. univ. A'dam, 1e j. rechten. Wil ruilen met M'stricht, evt. met woningruil. 020-166702 b.g.g. 043-612679.

Aktiviteiten

Inaugurale rede, prof. dr. A.H. Keijser
2 september, 16.00 uur, Aula

Film: „Kuhle Wampe” en „De Steeg”
6 september, 20.00 uur, Aula

Promotie, D. Smit
8 september 16.00 uur, Aula
Lezing: „Werkloosheid van Jongeren”,
P. de Rooij
8 september, 20.00 uur, Aula

Promotie, H. Keizer
9 september, 16.00 uur, Aula

Tentoonstelling: „Kun je woorden verbranden?”
12 september, Bonnefantencomplex

Film: „So ist das Leben” en „Workers
Topical news”
13 september, 20.00 uur, Aula

Lezing: „Sociale en psychische gevolgen
van langdurige werkloosheid”,
H. Philipsen
13 september, 20.00 uur, Aula

Promotie, J. Stapert
16 september, 16.00 uur, Aula
Film: „Union maids”
20 september, 20.00 uur, Aula

Lezing: „Werk en werkloosheid van
vrouwen”, M. Schwegman
22 september, 20.00 uur, Aula

Inaugurale rede, prof. dr. F.F.H. Rutten
23 september, 16.00 uur, Aula

Film: „Borinage” en „La maison de la
misère”
Lezing: „Borinage”, B. Hogeboom en
H. Storck
27 september, 20.00 uur, Aula

Inaugurale rede, prof. dr. H. Roscam
Abbing en prof. dr. F. van Wijmen
29 september, 16.00 uur, Aula

Lezing: „Werklozen en de vakbewe-
ging”, E. Nijhof
29 september, 20.00 uur, Aula

Promotie, M.J. Staal
30 september, 16.00 uur, Aula

Voor Algemene- Wetenschappelijke Boeken

**BOEKHANDEL
Bergmans**

Nieuwstraat 9 - 6211 CR Maastricht

* Nieuw in ons assortiment:

Een grote collectie

JURIDISCHE BOEKEN

ART ATTACK

is een zaak, die gespecialiseerd is in houten en aluminium lijsten voor inlijstingen in alle maten. Het aanbod van aluminium lijsten bestaat uit ruim 60 varianten in velerlei kleuren.

ART ATTACK ART ATTACK

heeft een collectie van vele af en niet ingelijste kunstposters en kunstkaarten.

is gevestigd: Tongersestraat 12, Maastricht. ☎ 043-51115 en is van dinsdag tot en met vrijdag geopend van 12 tot 18 uur en op zaterdag van 12 tot 17 uur.

Rapport commissie-Sikkel:

Eerst de structuur, dan pas de inhoud

Vorming van twee fakultaire werkplaatsen en oprichting van een Stichting Akademisering in de eerste lijn, deze dubbele boodschap geeft de commissie-Sikkel in een rapport waarin verder veel aandacht wordt geschonken aan te treffen structurele voorzieningen waarmee akademisering van de eerstelijns gezondheidszorg kan worden gerealiseerd. Inhoudelijke, meer principiële, vraagpunten worden vooruitgeschoven.

De commissie „akademisering eerstelijns gezondheidszorg en ambulante geestelijke gezondheidszorg” onder voorzitterschap van de ambtenaar dr. A. Sikkel, is op 27 oktober 1982 geïnstalleerd en bracht in april 1983 haar eindadvies uit aan de RL en aan de departementen van O & W en WVC. De RL heeft zich inmiddels positief over het rapport uitgelaten, een interne begeleidingsgroep is ingesteld om de noodzakelijke voorzieningen uit te werken.

Aanbevelingen

Akademisering in de eerstelijns gezondheidszorg vereist een gefaseerde aanpak, voor de eerste fase beveelt de commissie het volgende aan:

- er moet direct een Stichting Akademisering in de eerste lijn worden opgericht welke tot doel heeft een „meld- en regelkamer-functie” te vervullen ten aanzien van partiel te akademiseren

praktijken; tevens heeft zo'n stichting (waaraan participeren de RL, ZM, MRC, PHO, patiënten) een platformfunctie waardoor enerzijds fakultaire opties op het gebied van onderwijs en onderzoek kunnen worden opgepakt en anderzijds opties vanuit het eerstelijnsveld ter kennis van de fakulteit kunnen worden gebracht;

- ten behoeve van de ontwikkeling van de eerstelijnsvakken zal een *fakultaire werkplaats* gecreëerd worden waartoe twee te werven praktijken gaan behoren. Ook hier een stichtingsvorm;

- er moet een gereguleerde samenwerking met het RIAGG komen;

- simultaan aan dit akademiseringsproces zullen de doelstellingen van WVC ten aanzien van de versterking van eerstelijns gezondheidszorg en ambulante geestelijke gezondheidszorg moeten worden gerealiseerd.

Financiering

De bekostiging van de Stichting Akademisering in de eerste lijn kan uit diverse bronnen geschieden. De commissie denkt aan de sector volksgezondheid (AW, WVC) en aan O & W en noemt ook de ziekenfondsen (stimuleringsfondsen) als mogelijkheid, dit is ook wel voor de eerste fase van het akademiseringsproces uitgesloten; de zieken-

fondsen zijn enkel bereid om enige projektsubsidie te overwegen indien de akademisering in de eerstelijns gezondheidszorg aantoonbaar leidt tot verbetering van de eerstelijns zorg én derhalve tot besparing in het tweede echelon.

Volgens de commissie zal de fakultaire werkplaats beschikken over eigen inkomsten uit patiëntenzorg (instellen van bijzondere tarieven voor geakademeerde praktijken), personele en materiële middelen welke door de universiteit worden verstrekt en eventuele andere inkomsten (besparing in de sfeer van affiliatie). Al met al blijft het bekostigingsvraagstuk actueel en geeft de commissie wat vage richtingaanduidingen.

Kritiek

Volgens ingeburgerd Nederlands gebruik en conform kleinburgerlijk gebruik alhier, is er kritiek. Kritiek van de zijde van Groene Kruis en Maatschappelijk Werk die menen

ten onrechte voorlopig in de parkeerstand te zijn gezet, zij willen van meet af aan meedoen en niet pas in een latere fase. Kritiek ook van provincie en gemeenten die vinden dat hun taak in het kader van de Wet Voorzieningen Gezondheidszorg volledig is veronachtzaamd. Kritiek van het CDA-Limburg dat een nare smaak in de mond zou krijgen van de socialistische saus waarmee de denkbeelden van de Sikkel-commissie zou zijn overgoten. Ook interne kritiek omdat de commissie te veel de nadruk legt op structuur, te weinig op inhoudelijkheden.

De ingestelde interne begeleidingsgroep onder voorzitterschap van Greep is inmiddels voortdurend aan de slag gegaan om de aanbevelingen van het Sikkel-rapport te concretiseren. Langer dralen zou ook onnodig en onverstandig zijn.

Appie Luermans

Diepenhorst komt akademisch jaar openen

Prof. dr. I.A. Diepenhorst, voorzitter van de Onderwijsraad, zal op 5 september optreden als gastspreker bij de opening van het Academisch Jaar 1983/1984. De Amsterdamse hoogleraar, wiens retorisch talent enige vermaardheid geniet, zal onder de titel „Behouden en gestuurde koers” ingaan op actuele ontwikkelingen in het universitaire onderwijs. De bijeenkomst vindt plaats in de aula en begint om 16.00 uur.

Plaatsingssysteem is onrechtvaardig

Juridische avondstudie één jaar uitgesteld

Vijfzeventig aankomende rechtenstudenten, die hun plaatsingsbewijs voor Maastricht al op zak hadden, moeten nog een jaar wachten voordat ze met hun studie kunnen beginnen. Dat is het gevolg van het besluit van de Commissie Nederlands Recht om de start van de avondstudie nog een jaar uit te stellen.

De Algemene Fakulteit, waaronder de studierichting Nederlands Recht tot 1 september ressorteert, had het ministerie gevraagd vóór 15 juni zekerheid te geven over de goedkeuring van de avondstudie, anders zou de voorbereidingstijd onherroepelijk te kort worden. De druk op de studierichting was des te groter omdat er 260 plaatsingsbewijzen waren uitgereikt, terwijl de opname capaciteit maar 200 was. Omdat landelijk gezien de belangstelling voor rechten groter was dan de capaciteit en er geen numerus fixus was vastgesteld, moesten de fakulteiten het overschot onderling verdelen. „Dat zou een ramp zijn geweest voor ons onderwijsstelsel”, zegt Victor Rutgers, secretaris van de studierichting. „Onze capaciteit is 200 eerstejaars en niet meer. Het was vooral daarom zaak dat we voor 15 juni uitsluitel kregen over de avondopleiding”. De brief van het ministerie met de gevraagde goedkeuring ging pas op 22 juli in Den Haag op de post. Toen hadden alle geplaatste studenten al lang een brief van de RL gehad waarin degenen, die alleen een avondstudie wilden of konden volgen, gevraagd werd hun plaatsingsbewijs niet te effectueren.

Bizar

De gang van zaken dupeert niet alleen de vijfzeventig studenten die geen dagstudie kunnen volgen. Ook de honderdveertig studenten die door de landelijke plaatsingscom-

missie bij andere fakulteiten zijn geplaatst omdat de fakulteit van hun eerste voorkeur, Maastricht, vol was, zijn er door getroffen. Het bizarre plaatsingssysteem voorziet niet in dergelijke voorvallen en speelt zelfs de aanmelders met de zwakste papieren in de kaart.

Voor een rechtenstudie in Maastricht hadden 470 mensen belangstelling getoond. Daarvan bleven ongeveer 400 'aanmelders' over, die allemaal een plaatsingsbewijs kregen: 260 voor Maastricht, 140 voor andere fakulteiten, die te weinig aanmeldingen hadden gekregen. Van de 260 geplaatsten in Maastricht vallen er 75 af door het uitstel van de avondstudie en 22 hebben nog niet definitief laten weten of ze komen. Tot nu toe zijn 173 plaatsen definitief bezet. Vorige week heeft de plaatsingscommissie nog eens 11 plaatsingsbewijzen voor Maastricht uitgedeeld, zodat in totaal nog 33 bewijzen 'open' zijn. Als volgens verwachting een aanzienlijk deel daarvan niet wordt geëffectueerd, duikt de vraag op of er wel 200 eerstejaars komen. Volgens Rutgers wordt dat aantal waarschijnlijk wel gehaald omdat er nog tot 1 oktober plaatsingsrondes worden gehouden. Als er dan nog plaatsen over zijn, worden die waarschijnlijk opgevuld door 'omzwaaiers' van andere fakulteiten, die in Maastricht hun eerste jaar willen overdoen.

De onrechtvaardigheid van het systeem zit er vooral in dat studenten die uit nalatigheid zich te laat hebben aangemeld, met gemak door de plaatsingsrondes, die nu gehouden worden, komen. Normaal gesproken zouden zij geen schijn van kans gemaakt hebben, omdat de 140 studenten die nu tegen hun zin aan een andere fakulteit zijn geplaatst, terwijl ze wel hun zaken in orde hadden, voorrang hadden gekregen.

Vorst wil aftreden

De dekaan van de Algemene Fakulteit, prof. dr. Fred Vorst, heeft zijn bestuur gevraagd een opvolger voor hem te zoeken, zodat hij eind dit jaar zou kunnen aftreden. Hij heeft er dan ruim de helft van zijn benoemingsperiode van drie jaar opzitten.

Volgens Vorst heeft zijn verzoek in de verste verte niets met een konflikt te maken, wel alles met zijn leeftijd. In de luttele jaren die hem nog resten als hoogleraar (Vorst loopt nu tegen de zestig) wil hij zijn laatste kans aangrijpen om nog iets aan onderzoek te doen. Vorst is twee jaar geleden benoemd tot hoogleraar in de Leer van de Gezondheidszorgvoorzieningen en is sindsdien bijna uitsluitend als bestuurder actief geweest.

Het is overigens nog lang niet zeker dat het bestuur kan voldoen aan het verzoek van Vorst. Volgens de wet kunnen alleen gewone hoogleraren het voorzitterschap van een fakulteit bekleden. De Algemene Fakulteit heeft er daar maar twee van in huis: Vorst en Ten Hoor. Maar Ten Hoor, die gelijk met Vorst is gearriveerd, zit midden in de startfase van zijn onderzoekprogramma en wil alleen dekaan worden als het écht niet anders kan. De oplossing waar het bestuur nu wellicht naar toewerkt is de benoeming van een hoofdmedewerker tot dekaan. Dergelijke benoemingen zijn hier en daar al eens toegelaten bij wijze van experiment.

Medische polemologen wijzen Noodwet af

Ten tijde van oorlog zouden geneeskundigen op grond van hun taakopvatting door medewerking aan registratie in het kader van de Noodwet Geneeskundigen, in ernstige gewetensnood kunnen geraken. Dat staat nog eens zwart op wit in een recente publicatie van de NVMP (Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie), waarin verslag gedaan wordt van een vergadering over de Noodwet, die dit voorjaar belegd was om zich te beraden over de verenigbaarheid van registratie in het kader van de Noodwet en de eigen taakopvatting.

De Noodwet Geneeskundigen heeft primair betrekking op oorlog en secundair op een nationale ramp in vredetijd. De reden om voor geneeskundigen een aparte wet in te dienen is gelegen in het feit dat artsen, tandartsen, verloskundigen en apothekers moeten kunnen worden verplicht hun werk ook buiten dienstverhouding te verrichten, alsmede de omstandigheid, dat voor

een doeltreffende inzet van deze beroepsgroepen de organen van de arbeidsvoorziening niet de geëigende zijn.

In oktober 1980 werd een aanvang gemaakt met de registratie van de onder deze wet vallende geneeskundigen. Deze registratieronde bracht in de medische wereld een discussie op gang, waarbij vele aspecten van de noodwetten en de civiele verdediging aan de orde zijn gekomen. De ledenvergadering dringt er bij de regering en het parlement op aan, mede in het licht van steeds meer veld winnende inzichten over de effecten van civiele verdediging, -herziening van de noodwetgeving te overwegen en zich te bezinnen over de civiele verdediging.

Ontwijkt de overheid echter de discussie? Wijkt zij af van de ingeslagen weg? Zoekt zij misschien een andere mogelijkheid om geneeskundigen „ambishalve” in te voeren in het register?

De NVMP wacht op het antwoord.

WvB

'Scholen moeten gerund worden als een bedrijf'

Schaalvergroting binnen het HBO dreigt ordinaire bezuinigingsoperatie te worden

Binnen het HBO, het Hoger Beroepsonderwijs, is de schaalvergroting noodzakelijk geworden. Van de 342 instellingen die ons land kent, moet de bestuurskracht versterkt worden en wel door een verregaande samenwerking tussen HBO-instituten vooral op bestuurlijk en regionaal vlak. Minister Deetman gaat dit bepleiten in zijn op handen zijnde nota: *Schaalvergroting, concentratie en samenwerking binnen het HBO*. Zowel binnen het ministerie als binnen de HBO-raad wordt positief over die schaalvergroting gedacht. Toch dreigt de nota, nog vóórdat hij uitkomt, een wig te drijven tussen de minister en het HBO. Voor het HBO staat het immers vast dat de kost voor de baat gaat en dat pas over enkele jaren ná een financiële injectie rendement van zo'n operatie kan worden verwacht. Integendeel, wat let de minister om onder het mom van een schaalvergrotingsoperatie, (na het WO) ook het HBO financieel de duimschroeven aan te draaien?

„Vooralsnog is het gissen wat in die nota staat”, aldus Th. Stoelinga, voorzitter van de HBO-raad, op een informatiemiddag donderdag 18 augustus in de konsert-zaal van het Conservatorium te Maastricht. Maar gaandeweg de middag leek het er steeds meer op dat het HBO een ordinaire bezuinigingsronde te wachten staat. Het symposium werd georganiseerd door de Stichting Samenwerkingsorgaan Hoger Onderwijs Maastricht (de SSHOM) en droeg als thema: de taakverdeling en 'konsentratie in het HBO en de rol van regionale samenwerkingsverbanden. Helaas ging voor de toehoorders (zo'n zeventig) de middag alleen over schaalvergroting en de beoogde voordelen.

Bestuurskracht

Voor de eerste spreker, de heer L. Vredevoogd, put zich uit in het opsommen van de vele voordelen van schaalvergroting. (Vredevoogd is hoofd-directeur onderwijsbeleid op het ministerie en plaatsvervangend directeur-generaal Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek.) Maar ook Stoelinga laat de voordelen zwaarder wegen dan de nadelen. Beiden zien de schaalvergroting als een logisch gevolg van ontwikkelingen die in 1975 door toenmalig minister van Kemenade in gang zijn gezet met zijn HOT-nota („Hoger Onderwijs in de Toekomst”). Versterking van het management is het motto of zoals de heer H. Janssen, de derde spreker, het uitdrukt: „Scholen moeten gerund worden als een bedrijf”. (Janssen is algemeen directeur van het Instituut voor Hoger Beroepsonderwijs te Eindhoven).

Alle sprekers zijn het erover eens dat er steeds meer eisen aan het management zullen worden gesteld. Direkties moeten aangevuld worden met stafmedewerkers – al of niet met een onderwijsbevoegdheid.

Vredevoogd wijst erop dat in de op handen zijnde nota een andere financieringswijze wordt voorgesteld. Er komt een 'lump sum'-financiering. Dat betekent dat de instellingen voortaan een bepaald budget krijgen en daar vrij over mogen beschikken. Hun bestedingsvrijheid wordt zo verruimd, hetgeen op zijn beurt om een meer professioneel bestuur vraagt.

Bevoegdheden

Het HBO krijgt straks met de nota meer (wettelijke) bevoegdheden. Zo mag een instelling nieuwe studierichtingen oprichten, het aanbod van studies verbreden, toegepast onderzoek doen en deeltijdonderwijs opzetten. Een belangrijk voordeel hiervan voor de student is dat hij binnen één instituut van studierichting kan veranderen en zo meer kansen heeft zijn studie succesvol af te sluiten.

Stoelinga juicht vanuit de HBO-raad dergelijke ontwikkelingen toe: „Er moet iets ingrijpends gebeuren wil de kwaliteit van het onderwijs niet achteruit gaan. Onderwijsvernieuwingen binnen het HBO zijn noodzakelijk en vragen om een verbetering van de infra-structuur in de vorm van bijvoorbeeld technische leer- en hulpmiddelen. Instellingen zijn daardoor gedwongen met andere te fuseren of vergaand bestuurlijk samen te werken.” Een vraag is nog hoe groot dergelijke samenwerkingsverbanden moeten worden.

Kleinschalig

Vredevoogd spreekt over samenwerkingsverbanden met twee tot vierduizend studenten. Janssen daarentegen beweert dat een maximale omvang van vierduizend nergens op gestoeld is. Waarom geen HBO-instellingen met vijf- tot tienduizend studenten net als een universiteit, maar dan zonder WUB?

Menig toehoorder duizelt bij het horen van zulke aantallen. Binnen het HBO wordt dan ook zeker niet door iedereen positief over deze schaalvergrotingen gedacht. In een tijd waarin kleinschaligheid gepropageerd wordt, staan niet veel mensen meer te springen om mammoet-instituten waar zowel docent als student naamloos ten onder gaan en de eigen identiteit van een instelling verloren gaat. Vredevoogd ziet wat dat betreft toch enige lichtpunten. Volgens hem kun je best een organisatie kiezen waarin de voordelen van kleinschalige eenheden behouden blijven. Ook Janssen, sprekend vanuit zijn Eindhovense ervaringen, pleit voor een (matrix-)organisatie waarbij de eenheden een aantal van vijftien-

derd studenten niet mogen overschrijden. Janssen is echter ongerust over wat Den Haag verder uitgedroefd heeft.

Klapstuk

Net als Stoelinga is Janssen van mening dat er extra geld in het HBO gepompt moet worden om de voordelen van die schaalvergroting op lange termijn volledig uit te buiten. Stoelinga: „Schaalvergroting levert vanzelfsprekend besparingen op, maar je zult eerst, onder meer in de sfeer van het management, moeten investeren.” Vredevoogd laat echter niets los over de precieze beleidsvoornemens van de minister. Ook niet als Stoelinga de volgende stelling poneert: „Voorkomen moet

worden dat schaalvergroting als een bezuinigingsoperatie wordt ingevoerd, net als bij het WO de TVC-operatie!”. Het klapstuk van de middag is echter Vredevoogds reactie op die stelling: „De TVC-operatie binnen het WO was op de eerste plaats bedoeld als een taakverdelingsoperatie en was niet gericht op bezuinigingen. De 260 miljoen gulden die op tafel moesten komen, waren als randvoorwaarde geformuleerd!”

Na de uitspraak van Vredevoogd zit de angst van een zware bezuinigingsgolf er dik in. De vraag is alleen hoe groot het bedrag zal zijn dat als randvoorwaarde bij die schaalvergroting wordt geformuleerd. Wat mij betreft kan Stoelinga

met zijn HBO-instellingen de gevechtsstellingen al gaan betrekken. De HBO-instellingen in Maastricht zullen ekstra op hun qui vive moeten zijn. Hun samenwerkingsverband, zoals dat nu binnen de SSHOM gestalte heeft gekregen, lijkt – aldus Janssen – geen lang leven beschoren: „Alléén een bestuurlijke fusie – al of niet met een beheersmatig karakter – zet zoden aan de dijk.

Samenwerking op autonome basis (zoals de SSHOM, t.h.) levert op den duur niets op!” Maastrichtse HBO-instellingen zijn gewaarschuwd. De Haagse wervelstorm is in aantocht.

Ton Hameleers

Medische- en para-medische studenten moeten dit weten:

Beslis zelf over de volledige en voordelige ziektekosten-verzekering van de VVAA.

Als je studeert of gaat studeren, heb je een zelfstandig leven en weet je zelf het beste wat je doet. Een ding is belangrijk: dat je onbezorgd je hoofd bij de studie kunt houden en niet wakker hoeft te liggen van onverwachte financiële tegenvallers als ziektekosten bijvoorbeeld.

Zorg voor jezelf

Neem daarom een goede ziektekosten-verzekering, want als medisch of paramedisch student weet je maar al te goed voor welke hoge kosten je kunt komen te staan. De verantwoordelijkheid moet je zelf nemen en dat doe je met een complete verzekering.

Betaal niet te veel

De Nederlandsche Vereniging van Artsen-Automobilisten VVAA weet precies welke risico's je loopt en heeft een verzekering voor studenten tot 30 jaar samengesteld die compleet is en toch betaalbaar. Dat scheelt in het bedrag dat je voor andere en vaak leukere of nuttiger dingen kunt besteden.

Slechts f395,- per jaar

Dit bedrag is één van de laagste verzekeringspremies in Nederland voor een studentenverzekering met een volledige dekking. Een besparing waar je u tegen zegt. Als je nu nog verzekerd bent op de polis van je ouders is het voordeliger om een apart VVAA studentenpakket af te sluiten. De premie is namelijk aanmerkelijk lager. Een voordeel waar je ouders ook van kunnen profiteren. Als je deze verzekering afsluit, word je automatisch (buitengewoon) aspirantlid van de VVAA.

Dit biedt de polis

Met de VVAA uitgebreide ziektekostenverzekering ben je gedekt tegen:

- kosten huisarts
- specialistische hulp
- ziekenhuis kosten
- fysiotherapie
- kosten van medicijnen

Voorts biedt deze polis:

- een zeer laag eigen risico
- mogelijkheid van aanvullende verzekering voor tandartsenhulp

OOK TANDARTSKOSTEN KUN JE VERZEKEREN

De VVAA biedt in combinatie met de ziektekostenverzekering een polis voor tandartsenhulp die slechts f150,- per jaar kost.

VOORDELIGE STUDENTEN AUTOVERZEKERING

De VVAA geeft zijn verzekerden nog meer voordelen door een autoverzekering die uniek goedkoop is. Voor de laagste autokosten moet de verzekeringspremie ook het laagst zijn. Neem dan een autoverzekering bij de VVAA.

Gratis repatriëring

Alle (asp.) leden van de VVAA die een schadeverzekering bij de VVAA hebben afgesloten, hebben recht op gratis persoonlijke hulp voor repatriëring vanuit het buitenland. Deze hulp geldt als bij een tijdelijk verblijf in het buitenland een ongeval of ziekte, vervoer naar huis noodzakelijk maakt.

Extra safe-polis voor maar f32,-
In combinatie met de VVAA ziektekostenverzekering wordt de unieke mogelijkheid geboden van een particuliere aansprakelijkheidsverzekering, een inboedelverzekering en een ongevallenverzekering voor maar f32,-. Deze verzekering kun je ook apart afsluiten, maar dan betaal je f40,-. Een uniek pakket zekerheid voor minimale kosten. Daarvoor moet je bij de VVAA zijn.

Informatie kost niets

Stuur de bon in en je krijgt uitgebreide informatie heel snel thuis. Je zult zien dat de VVAA niets te veel zegt als ze spreekt over een complete verzekering voor een zeer scherpe prijs.

Informatiebon

Stuur mij informatie over de verzekeringen van de VVAA voor medische en paramedische studenten.

Naam: _____ m/v

Adres: _____

Postcode + woonplaats: _____

Studie-richting: _____

Studie-plaats: _____

Leeftijd: _____ OM

(Deze bon invullen en in een enveloppe zonder postzegel opsturen naar VVAA studenten-verzekeringen, Antwoordnummer 1551, 3500 VP Utrecht)

VVAA verstand van de praktijk.

Bij de juristen gaat (bijna) niets mis

Van de eerste 99 studenten die in Maastricht rechten zijn komen studeren, zijn er nog 96 over. Van hen hebben er inmiddels 69 hun propedeusediploma op zak; 26 hebben nog een kans om vóór het begin van het nieuwe studiejaar ook zo ver te komen. Tot nu toe heeft zegge en schrijve één student laten weten dat hij het eerste jaar over wil doen. De cijfers steken schril af tegen de slachtingen die aan de andere rechtenfakulteiten gebruikelijk zijn.

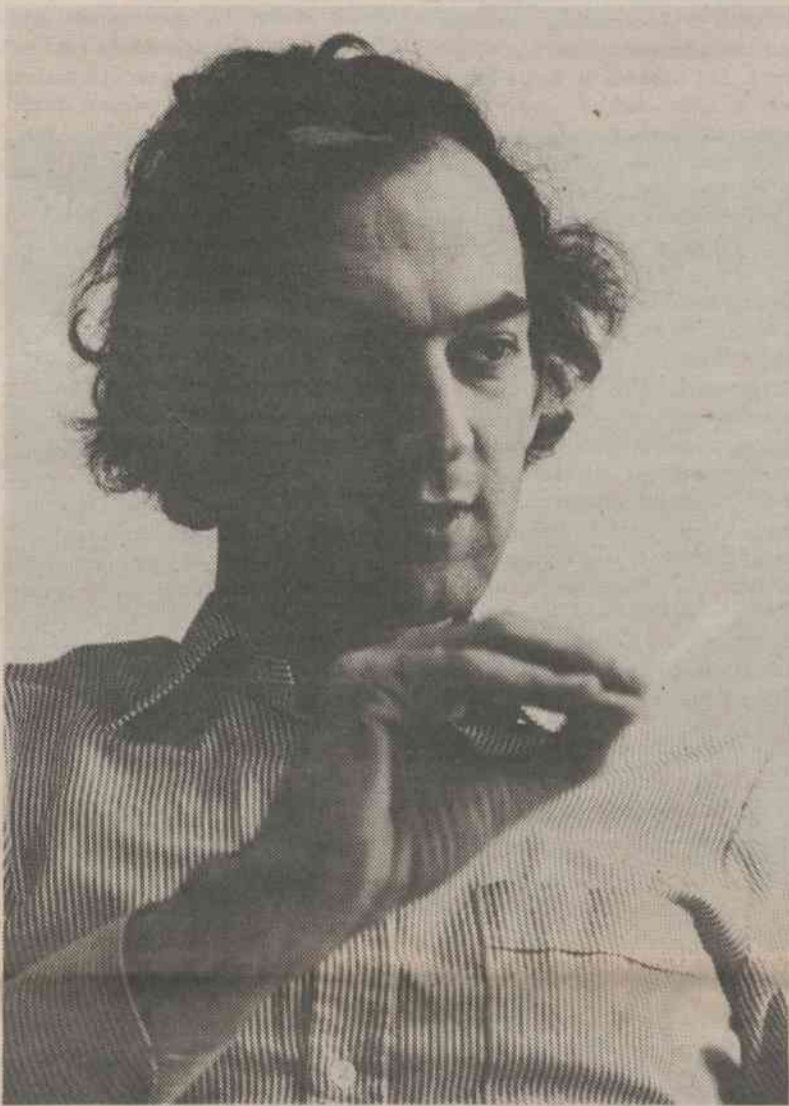
„Over het algemeen zijn we niet ontevreden over het eerste jaar van de nieuwe studierichting”, zegt Job Cohen relaterend. Als de studierichting zich op 1 september losmaakt van de Algemene Faculteit om als zelfstandige faculteit verder te gaan, wordt hij ongetwijfeld gepromoveerd van voortrekker tot voorzitter. „We hebben het gevoel dat de studenten met betrekkelijk veel enthousiasme hebben gestudeerd. De onderwijsgroepen liepen goed, hoewel er twee tussen zaten die wat lager gewaardeerd werden. Dat lag niet zozeer aan de inhoud, als wel aan het overladen programma daar omheen. Vooral het zesde en laatste blok leverde problemen op omdat dat samenliep met de oefenrechtbank en omdat veel studenten met het schrijven van hun scriptie hebben gewacht tot het eind van het jaar. Toch was altijd nog ruim zeventig procent tevreden over dat blok.”

Examengericht studeren

Voor het volgende jaar is daar lezing uit getrokken om te voorkomen dat de aandacht van de blokken wordt afgeleid door 'examen-gericht' studeren, in dit geval het schrijven van een scriptie. „Het accent is meer dan wij hadden verwacht komen te liggen op de geschreven werkstukken”, zegt Cohen. „Dat leidde de aandacht af van de onderwijsgroepen, wat voor de student niet zo erg was omdat de

voortgangstoetsen te weinig voorstellen. Daarom hebben we enkele wijzigingen aangebracht in het examenstelsel. De voortgangstoets wordt opgewaardeerd door voortaan nog maar één in plaats van twee standaarddeviaties te tolereren voor een voldoende. We denken daarmee te

moeten worden beantwoord. Tegenover die maatregelen staat dat de schriftelijke werkstukken worden teruggebracht tot vier in het eerste jaar en drie in het tweede. Het laatste werkstuk van het tweede jaar is dan een scriptie van maximaal vijftien pagina's.”

Job Cohen

bereiken dat de studenten meer hun aandacht houden bij de onderwijsgroepen. Verder gaan we ook werken met blokttoetsen, één per twee blokken. Daarbij worden zes essayvragen gesteld, waarvan er twee

Ondanks de problemen die de schriftelijke werkstukken opleveren, is Cohen zeer te spreken over het niveau. „Veel belangrijker dan de percentages geslaagden vind ik eigenlijk de kwaliteit die in die werkstukken is gepresteerd. Die is in de loop van het jaar heel sterk verbeterd.” De belangrijkste moeilijkheid die de studenten ondervinden bij het opstellen van een werkstuk is volgens Cohen dat men niet systematisch een probleem kan analyseren en een redenering opzetten. Veel problemen komen voort uit het specifieke taalgebruik waarin haast alle juridische teksten gesteld zijn. Daarom wordt voortaan in het eerste blok van het eerste jaar een practicum tekstanalyse gehouden, waarvoor een apart tekstboek is samengesteld.

Is Cohen niet bang voor de opvang van de tweehonderd nieuwe eerstejaars die de studentenpopulatie van de Nieuwenhof in één klap van honderd op driehonderd brengt? „Nee. Het eerste jaar heeft goed gelopen en er zijn maar marginale wijzigingen aangebracht. Daarnaast zijn we praktisch klaar met de voorbereiding van het tweede jaar; alle zes de blokken en practica zijn op enkele details na gereed. Natuurlijk is het personeelsbestand inmiddels ook sterk gegroeid. Toen we begonnen met de voorbereidingen van het eerste jaar,

hadden we tien medewerkers; toen de eerste studenten binnenkwamen waren dat er vijftien, en als op 5 september het nieuwe jaar begint, zijn we met 31 mensen. Daarmee kunnen we de zaak dacht ik wel aan.”

Tussen alle tevreden geluiden door weet Cohen toch nog iets minder vrolijks te vertellen: „We maken ons nogal zorgen over het verloop van de tutorloze bijeenkomsten waarmee we een proef genomen hebben in het vijfde en het zesde blok. Bij sommige groepen funktioneerde dat echt niet goed. Dat is heel vervelend, want wij hebben altijd berekend dat er in de latere jaren meer docentloze bijeenkomsten zijn. Als dat niet lukt, stort onze hele berekening dat we met groepen van tien studenten werken, in elkaar.”

Varianten

Zoals we voor de vakantie al hebben bericht, heeft de jonge faculteit nogal wat bedenkingen tegen de toezegging die minister Deetman in het kader van de TVC-operatie heeft gedaan aan de RL: de juridische en de economische faculteiten zouden op de duur 500 nieuwe studenten per jaar mogen toelaten. Cohen voelt er vooralsnog weinig voor de hele groep hetzelfde studieprogramma voor te schotelen: „Wij

hebben gezegd: laten we voorlopig nog maar uitgaan van een instroom van 300 studenten, zoals oorspronkelijk was gepland. De rest kunnen we dan opvangen in nieuwe varianten. Het komende jaar moeten we proberen meer compartimenten binnen de studie te maken. Tot nu toe hebben we ons al met twee varianten beziggehouden: beleidswetenschappen en Liberal Arts, waarbij rechten en economie uitstekende mogelijkheden tot samenwerking hebben.”

Zoals ook al eerder bericht, wil de minister geen sturingsmechanisme ontwerpen om Maastricht aan de beloofde aantallen te helpen. Is Cohen er zeker van dat de faculteit op eigen kracht zoveel eerstejaars naar Maastricht zal weten te lokken?

„Daar valt moeilijk iets over te zeggen. Alles hangt af van de stroom studenten die de komende jaren nog op Hoger Onderwijs afkomt. Het lijkt me toch sterk dat er bij die zes- à zevenduizend rechtenstudenten die jaarlijks bij rechten wordt verwacht, geen vijfhonderd zitten die voor Maastricht kiezen omdat het zo dicht bij huis ligt of omdat de studieopzet hen zo aanspreekt.”

Jacques Herraets

Kindertoelage afgeschaft, beurzen omlaag

Het ministerie van onderwijs en wetenschappen heeft de extra toelage voor beursstudenten met kinderen afgeschaft. In tegenstelling tot wat enkele kranten vorige week meldden is de maatregel niet onverwachts genomen. Al bij de begroting voor dit jaar werd besloten, en ook in voorlichtingsboekjes van de dienst Rijksstudietoelagen staat vermeld dat beursstudenten niet langer het bedrag van 1440 gulden per kind ontvangen. Als reden geeft het ministerie dat die studenten ook in aanmerking komen voor de gewone kinderbijslag van Sociale Zaken, en dus tot op heden twee soorten toelagen ontvingen.

Studenten met kinderen gaan er niet noodzakelijk op achteruit. Het intrekken van de kindertoelage is evenmin bedoeld als extra bezuiniging, legden ministeriële voorlichters uit. In plaats ervan komt namelijk een andere regeling voor gehuwden en eenoudergezinnen, die de schatkist evenveel kost als het intrekken oplevert: 4,6 miljoen. Tot het vorig studiejaar kreeg bijvoorbeeld een gehuwd student maximaal een volledige uitwonendenbeurs plus voor zijn partner een inwonendenbeurs, hetgeen samen neerkwam op 165 procent. Een kinderloos echtpaar krijgt geen 17.721 gulden (oude regeling) maar 19.332 gulden en is dus duidelijk beter af. Zelfs een echtpaar met één kind is nog in het voordeel.

Moeilijker wordt het voor grotere gezinnen. Er komt, alleen voor ouderejaars, een overgangsregeling. Gaan zij er in de nieuwe regeling tot tweemaal het bedrag van de kindertoelage op achteruit dan betaalt het ministerie nog een jaar de helft van de schade. Schieten ze er méér bij in, dan krijgen ze nog een jaar tweederde en het jaar daarop eenderde van het verschil.

De maatregel staat los van de algemene korting op de studiebeurzen, door het ministerie eind juli glo-

rius gepresenteerd als „Verlaging studiebeurzen van de baan”. Inderdaad, de beurzen van achttien- tot twintigjarigen worden, tot opluchting van studentenbeweging en universiteitsbesturen, niet verlaagd tot RWW-niveau. De Tweede Kamer vond dat onterecht, omdat jongere studenten evenveel kosten hebben als oudere. Maar omdat het om de bezuiniging ging en niet om de jongerejaars, is de besparing gehandhaafd en verdeeld over alle studiebeurzen.

Uitwonende studenten ontvangen dit collegejaar maximaal 10.740 gulden (was 11.230), thuiswonende 6.981 (was 7.570). De maximumtoelage voor eenoudergezinnen is verlaagd naar 17.184 gulden. Het renteloos voorschot-gedeelte en het bedrag dat een student straffeloos mag bijverdienen zijn eveneens verlaagd. School-, college- en inschrijfgelden blijven apart vergoed worden.

Zoals bekend gelden bovenstaande maxima vanaf dit jaar ook voor kleuterleidsters in opleiding en voor scholieren voortgezet onderwijs van 21 jaar en ouder. Die categorieën worden er financieel beter van.

Lin Tabak

OBSERVANT

Observant is een blad van en voor de universitaire gemeenschap. Dat betekent onder andere dat de redactie gevormd wordt door studenten en medewerkers, ondersteund door een kleine professionele kern (een eindredacteur en een redactie-assistente).

Door het vertrek van enkele leden uit de redactie hebben wij dringend behoefte aan nieuwe

redactieleden

Zowel studenten als medewerkers zijn welkom. Ervaring in redactioneel werk is niet vereist. Van kandidaten wordt wel gevraagd dat ze over een vlotte pen beschikken, intensieve belangstelling hebben voor het leven binnen en buiten de universiteit en regelmatig tijd willen besteden aan medewerking aan het blad.

Studenten kunnen rekenen op een redelijke vergoeding voor hun bijdragen.

Inlichtingen zijn verkrijgbaar bij de zittende redactieleden of op het redactiegebouw, hoofdgebouw kamer 304, tel. 043-888319.

Brede DNA-commissie in eindrapport:

Geen fundamentele bezwaren tegen werken met erfelijkheidsmateriaal

De risico's van recombinant DNA-onderzoek – het werken met erfelijkheidsmateriaal – zijn bij de huidige kennis van zaken binnen aanvaardbare grenzen te houden. Ook zijn er tegen dergelijke experimenten, gegeven de voorwaarden waaronder deze in Nederland plaatsvinden, geen ethische bezwaren in te brengen. Er is dan ook geen enkele reden dit soort onderzoek in ons land stop te zetten. Het stelsel van hinderwetvergunningen moet voor een aantal risicocategorieën wel worden gehandhaafd, zij het dat de bevoegdheid, in deze gevallen een vergunning te verlenen niet langer moet berusten bij de gemeenten maar bij de Kroon moet worden gelegd.

Dit schrijft de Brede DNA-commissie in haar eindrapport over de maatschappelijke en ethische aspecten van werkzaamheden met erfelijkheidsmateriaal. Het eindrapport is 17 augustus jl. aangeboden aan minister Deetman van Onderwijs en Wetenschappen. De bewindsman meent dat er nu snel een begin kan worden gemaakt met de politieke discussie over zowel recombinant DNA als over het

onderzoek in de hoogste risicoklasse.

In ons land werd in 1977 de Commissie ad hoc 'Recombinant DNA-werkzaamheden' ingesteld. Deze moest de directe veiligheidsaspecten bewaken. Omdat de commissie door de jaren heen geleidelijk was verschoven van de directe risico-aspecten naar de meer ethische en maatschappelijke kant van de zaak, werd naast de meer technisch gerichte ad hoc-commissie een Brede DNA-commissie ingesteld die de ethische en maatschappelijke aspecten van alle werkzaamheden met erfelijkheidsmateriaal (en dus niet alleen recombinant DNA-werkzaamheden) onder de loep moest nemen.

De commissie werd „breed” samengesteld. Naast onderzoekers op het terrein van het recombinant DNA-werk hadden eveneens deskundigen op het gebied van het biologisch onderzoek, gezondheidsrecht, de ethiek, wijsbegeerte, arbeidsverhoudingen en veiligheid zitting in de commissie.

De commissie is in haar eindrapport tot een vergaande overeenstemming gekomen. Het advies is echter op bepaalde punten niet unaniem geworden. Vanuit de vakbeweging

zijn, met name door het commissielid Van Hattem, kanttekeningen gemaakt bij de tekst in het eindrapport. Dr. Jelsma, die namens de Vereniging voor Wetenschappelijk Werkers in de commissie zat, heeft een minderheidsadvies geformuleerd. De tendens in het eindrapport is echter helder: er zijn geen bezwaren tegen het doen van recombinant DNA-onderzoek.

De in zijn minderheidsstandpunt weergegeven kritiek, komt erop neer dat naar zijn oordeel de risico's van het DNA-onderzoek door de commissie te eenzijdig zijn belicht en daardoor worden onderschat. Jelsma stelt dat er sinds de oproep van 1974, voorlopig af te zien van enkele experimenten waarvan de risico's nog niet zijn te overzien, weinig nieuwe kennis over deze vermeende risico's is verzameld. Verder gaat de commissie er volgens Jelsma te veel van uit dat als de kans op een ongeluk maar klein genoeg is, het onderzoek ook maatschappelijk aanvaardbaar is. Jelsma stelt dat deze benadering bij het publiek en bij vele risicodeskundigen sterk aan de geloofwaardigheid heeft ingeboet. De verschillen tussen Jelsma en de andere leden van de commissie zijn volgens hem

vooral te verklaren uit een verschil in opvatting in wereldbeeld en wetenschapsbeoefening.

Geen deregulering

Hoewel de aanvankelijk veronderstelde gevaren door de meerderheid van de commissie overdreven worden geacht, stelt zij wel een systeem voor van goed georganiseerde werkzaamheid. Het onderzoeksterrein ontwikkelt zich buitengewoon snel, waarbij verrassingen niet zijn uit te sluiten. De commissie vindt daarom dat elk experiment van tevoren ter beoordeling moet worden voorgelegd aan een speciaal daarvoor in te stellen „verbrede ad hoc DNA-commissie, die onder de ARBO-raad zou vallen, gebaseerd op de Arbeidsomstandighedenwet.

Toepassingen

Recombinant DNA-technieken worden voornamelijk gebruikt bij fundamenteel genetisch onderzoek, geneeskundig onderzoek en toepassingen in de farmaceutische industrie, voedings- en genotmiddelen, en de chemische industrie. De laatste jaren is bij het fundamenteel genetisch onderzoek een verbeterd inzicht ontstaan in de oorzaken van een aantal erfelijke ziekten. Verder heeft bestudering van kanker- en verwekkende virussen inzicht gegeven in de eerste stappen van het gecompliceerde proces van kankercelvorming. Recombinant DNA-werk heeft al geleid tot resultaten die in de toekomst kunnen worden gebruikt bij de prenatale diagnostiek,

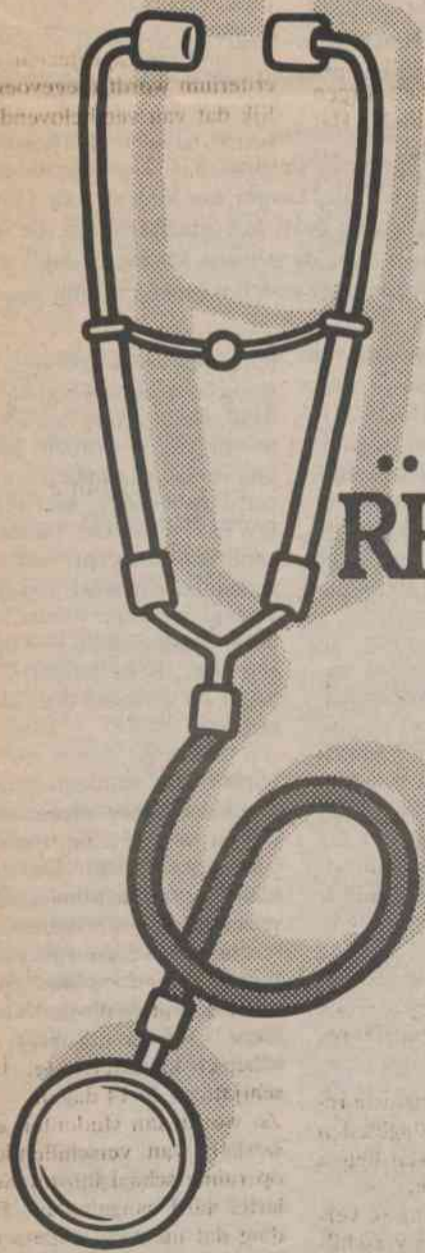
van belang bij de bestrijding van erfelijke ziekten.

De Brede DNA-commissie acht het uitgesloten dat dit onderzoek uiteindelijk leidt tot prenataal onderzoek naar eigenschappen zoals intelligentie, atletisch vermogen e.d. Dit soort eigenschappen wordt immers bepaald door samenspel tussen een groot aantal erfelijke eigenschappen en invloeden vanuit het milieu. Prenataal vruchtwateronderzoek kan alleen informatie verschaffen over de aanwezigheid van één of enkele erfelijke factoren en de rechtstreeks daaruit voortvloeiende eigenschappen, zo vindt de commissie. Manipulatie met bevruchte menselijke eicellen acht de commissie echter ontoelaatbaar.

Nieuwe soorten?

Een belangrijk ethisch bezwaar tegen recombinant DNA-onderzoek heeft betrekking op het al dan niet creëren van nieuwe soorten organismen: er wordt wel gesteld dat door manipulatie van DNA nieuwe soorten worden gemaakt. Zo zouden door de natuur gestelde grenzen worden overschreden en in feite langs scheikundige weg worden ingegrepen in het biologische evolutieproces. Een micro-organisme met recombinant DNA komt in de meeste opzichten echter overeen met het oorspronkelijke organisme. Er is volgens de commissie dan ook géén argument tegen het doen van recombinant DNA-experimenten te ontlenuen.

WvB

'T BEGON MET HOOFDPIJN NA HET TENTAMEN...

...EN HET EINDIGDE MET EEN REKENING VAN F4894,72

Als je studeert zou je wel gek zijn om je niet veilig tegen ziektekosten te verzekeren.

Daarom heeft Nuts Ziektekostenverzekering, speciaal voor studerende tussen 16 - 30 jaar, een perfect verzekeringspakket samengesteld met een lage premie (per jaar f 450,-).*

Nuts werkt namelijk zonder winst-oogmerk en garandeert je bovendien een snelle en coulante afhandeling als het erop aankomt. Kies voor zeker beter. Vraag vandaag nog de documentatie aan.

* (per kwartaal f 117,-)

Graag ontvang ik informatie over de Nuts Studentenpolis.

Stuur in een ongefrankeerde envelop aan:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

zeker beter

Nuts Ziekte-
kostenverzekering,
Antwoordnummer 1053,
2500 SB 's Gravenhage.
Of bel
(070) 100882/100883.

08-30-08

NUTS ZIEKTEKOSTENVERZEKERING

Hemker ziet positieve kanten aan bezuinigingen:

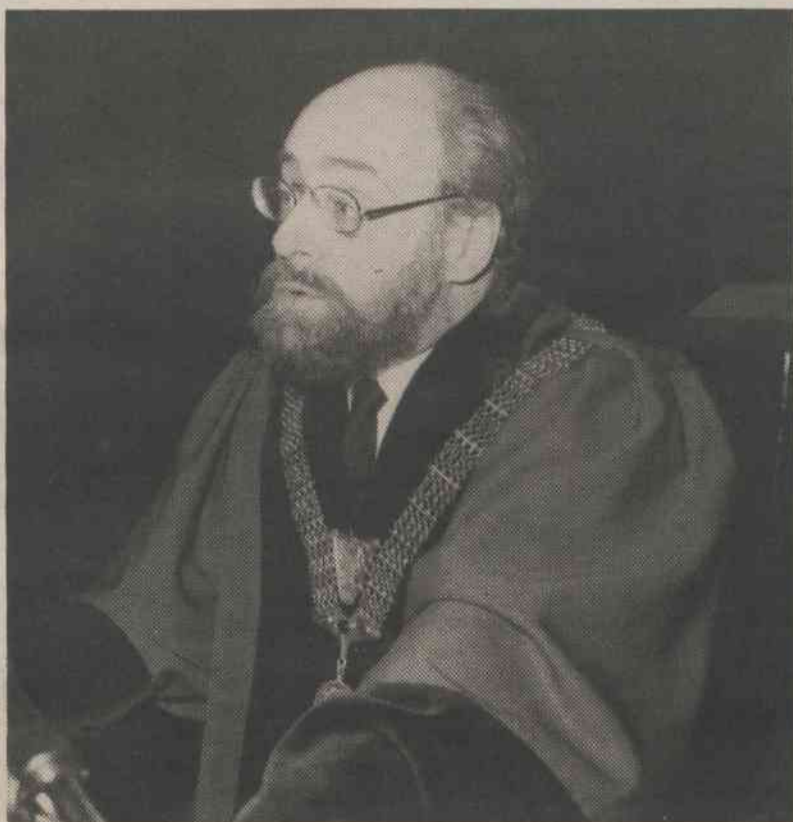
„De goeden zullen het redden, de slechten worden geëlimineerd”

„De concurrentie binnen het wetenschappelijk onderwijs in Nederland zal inderdaad toenemen. Ik onderken daarbij gevaar van een ratrace, dat de achterblijver wordt opgevreten. Maar ik ben ervan overtuigd dat de goeden het zullen redden. En ik juich het toe dat de slechten, de valspelers, worden geëlimineerd.”

Aldus de rector-magnificus van de RL, prof. dr. Coen Hemker in antwoord op de vraag naar de mogelijke gevolgen van de bezuinigingen. Zo langzamerhand wordt er namelijk niet meer alleen gepraat en begonnen de contouren van het beleid van de minister van Onderwijs, drs. W. Deetman, zich ook in de praktijk duidelijker af te tekenen. De RL heeft al ondervonden dat de overheid niet meer automatisch geld ter beschikking stelt voor een onderzoeksproject. De universiteit zal daarom andere financiële bronnen moeten vinden om zo'n project alsnog te realiseren. Maar de RL is niet de enige die zoekt.

Desondanks ziet Hemker, zelf biochemicus, een aantal positieve kanten aan de huidige ontwikkeling. Hij lijkt met name niet ongelukkig over de verwachting dat het Nederlandse wetenschappelijk onderwijsstelsel meer op Amerikaanse leest geschoeid gaat worden: Dat wil onder meer zeggen: een grotere autonomie voor de afzonderlijke instellingen, maar ook meer (kwaliteits)verschil en een scherpere concurrentie.

„Als je wilt dat de kwaliteit van het bestaan voorop staat bij de wetenschapsbeoefening ben je goed af met het Amerikaanse systeem. Ben je er echter voor dat het bestel een vrijsplaats moet zijn voor de wetenschapsbeoefening, dat iedereen kan doen waar ie zin in heeft, kun je natuurlijk veel beter het Duitse systeem handhaven”, aldus Hemker. De rector erkent dat een zekere vorm van onrechtvaardigheid nooit helemaal is uit te sluiten: „De klap zal ergens in de middenmoot vallen.

Daarbij kan het gebeuren dat een matig-slechte wetenschapper zich zal weten te handhaven ten koste van een matig-goede. Het gevaar is niet denkbeeldig dat dit op niet-wetenschappelijke wijze gebeurt. Zo is er ook in de Verenigde Staten een aantal wetenschapsbeoefenaren van middelmatige kwaliteit, maar uiterst bedreven in het onderhouden van de eigen public-relations.

Daar zul je zoveel mogelijk doorheen moeten leren kijken.”

Nu de overheid minder geld geeft, zullen de instellingen wel eens afhankelijker kunnen worden van derden. Hemker is echter helemaal niet bang voor deze ontwikkeling. „Het zal heus niet gebeuren dat het bedrijfsleven het voor het zeggen krijgt. Trouwens, dat is ook in de Verenigde Staten niet het geval. Veel belangrijker zijn de overheids- en privéinstellingen, de zogenaamde tweede en derde geldstroom. Ik verwacht dan ook dat in Nederland de competitie zich in de eerste

plaats op dit soort fondsen gaat richten. Het gaat dan meestal om stichtingen met een wetenschappelijk doel. Het Koningin Wilhelminafonds, bijvoorbeeld, dat het kankeronderzoek wil bevorderen of de Hartstichting. Bekwame onderzoekers van naam zullen op grond van hun reputatie en de kwaliteit van de voorstellen geen moeite hebben met het vinden van financiële middelen. Het zal voor de geldschietters een eer zijn te mogen geven. En de instellingen zullen hun best doen om goede krachten aan te trekken. In de Verenigde Staten is er in dit verband iets in de vorm van een transfersysteem, ja net zoals hier in de voetballerij. En als het goed zit komt het bedrijfsleven, de vierde geldstroom, vanzelf wel.

Dit alles leidt ertoe dat de afzonderlijke instellingen een grotere bewegingsvrijheid moeten krijgen. Zij zullen meer initiatief moeten nemen. En daarvoor zijn een grotere autonomie en een flexibeler beleid vereist. „Het ministerie heeft oog voor deze ontwikkeling. Nu al zie je dat het minder pietluttig is bij de totstandkoming van benoemingen, iets dat tot nu toe uiterst traag verliep,” aldus Hemker.

Invloed

De invloed van de overheid werkte volgens de rector in Nederland sterk nivellerend: „In de Verenigde Staten is de Harvardstudent vrijwel verzekerd van een uitstekende toekomst. Dit, in tegenstelling tot studenten van diverse andere universiteiten. In Nederland maakt het met het oog op de maatschappelijke carrière weinig uit of je in Maastricht of in Amsterdam studeert. Niemand hoefde zich bovendien zorgen te maken over de kwaliteit. Het geld was er toch wel. Maar dat zal nu anders moeten,” aldus Hemker, hoewel hij toegeeft dat er zich een tendens kan ontwikkelen om minder risico te nemen uit angst voor de eigen positie. „Dat zou inderdaad ten koste van de creativiteit kunnen gaan. Ik denk echter tegelijkertijd dat het aantal mislukkingen hierdoor aanmerkelijk zal verminderen. En dat scheelt weer veel geld. Overigens ben ik vanzelfsprekend wel voor het handhaven van een belangrijke mate van vrijheid voor de

academicus. Je moet de knappen ook laten doen waar ze zin in hebben, mits je het knappe – en dat zal niet meevallen – kunt definiëren en mits zij iets uitvoeren. In de VS heeft de goede wetenschapper een enorme vrijheid. Op grond van zijn faam kan hij zelf de voorwaarden stellen aan de geldschietters. Wellicht kan de industrie of een andere geldschietter een bepaalde onderzoeker dwingen tot een speciaal onderzoek. Maar dat kan alleen als deze niet goed genoeg is. Verder heeft de wetenschap natuurlijk de verplichting zich nooit ondergeschikt te maken aan het bedrijfsleven. Als er van die zijde geld komt, moet het werk zin hebben voor alle twee, voor de wetenschap zowel als voor het bedrijfsleven.”

Hoofdmedewerker

„Al met al”, rond Hemker zijn betoog langzamerhand af, „ben ik dus zeker niet pessimistisch. Ik vind het een goede zaak dat je op jonge leeftijd geen wetenschappelijk hoofdmedewerker meer kunt worden zonder verder nog iets te hoeven uitvoeren. Het leuke van de B-financiering is dat de overheidsmiddelen afhankelijk worden van het resultaat van de projecten. Op die manier komt er competitie tussen de verschillende instellingen. Er komt minder geld om er evenveel goeds mee te doen. Desondanks”, zo neemt hij toch wat gas terug, „ben ik bang dat er te weinig geld komt. Nu al zie ik dat goede mensen aan het eind van het jaar niet meer aan de slag kunnen omdat hun exploitatiebudget op is. Daarom pleit ik er onder meer voor dat voor de B-financieringsprojecten een extra criterium wordt toegevoegd, namelijk dat van veelbelovendheid. Gebeurt dat niet, dan vind ik dat de grens van het toelaatbare is overschreden. En dat is ook het geval als bijvoorbeeld de apparatuur in het BMC niet tijdig vervangen kan worden. Indien dat namelijk niet lukt, zal er inefficiënt gewerkt moeten worden, iets dat op den duur alleen maar extra geld kost. Daarom zullen we ook harder dienen te zoeken naar financieringsmogelijkheden.”

Dienst Voorlichting Sjonk Ritmeester

geert de dienst als vraagbaak voor ieder die informatie zoekt en die niet weet hoe of waar hij daar aan kan komen.

Observant

Observant is het informatie- en opinieblad van en voor de universitaire gemeenschap. Het wordt uitgegeven door de stichting Maffius en is daarmee niet afhankelijk van enig bestuur of orgaan. Een deel van de bijdragen van dit blad wordt verzorgd vanuit de dienst Voorlichting. Deze berichtgeving draagt een meer officieel karakter. Het blad verschijnt om de 14 dagen. Zo wordt aan studenten en medewerkers van verschillende kanten op ruime schaal informatie van allerlei aard aangeboden. Er is één ding dat niemand anders voor hen kan doen: er daadwerkelijk kennis van nemen.

Dienst Voorlichting Joep Offermans/Marga Spronck

Onderwijsinformatie

Alle informatie over het onderwijs is te verkrijgen bij de informatiebalies van de verschillende studierichtingen. Daar worden verstrekt: schriftelijke en mondelinge gegevens over zaken als blokboeken, stages, declaratie- en keuze-onderwijsformulieren en nog veel meer zaken die op het onderwijs betrekking hebben. De onderwijsbalie voor geneeskunde is te vinden op de begane grond van het Hoofdgebouw, kamer 20. Op de eerste verdieping van het Hoofdgebouw bevindt zich de infobalie voor sociale gezondheidkunde (trap op en direct links door de dubbele deur). De onderwijsbalie rechtsgeleerdheid vind je in de Nieuwenhof, direct rechts van de ingang.

Studentenzaken

Met vragen die niet direct in verband staan met het onderwijs, bijvoorbeeld studiefinanciering, militaire dienst, aanpassingsmoeilijkhe-

Wegwijs op de RL

Hoe kom je als (nieuwgekomen) RL-student aan die informatie waaraan je op een bepaald moment behoefte hebt? Dat is een vraag waarop het antwoord niet zonder meer met het vermelden van één adres te geven is.

den en zo meer, kun je terecht bij de dienst Studentenzaken in het Hoofdgebouw.

Voorlichting

Algemene voorlichting over de RL is te verkrijgen bij of via de dienst Voorlichting. Deze is gevestigd op de derde verdieping van het Hoofdgebouw. Een belangrijke bron van informatie is de universiteitsgids. Het loont de moeite de inhoudsopgave en het register daarvan eens zorgvuldig door te kijken. Het blijkt herhaaldelijk voor te komen, dat studenten of medewerkers de halve instelling afbellen om informatie te krijgen over zaken die zo in

de gids te vinden zijn. Aan eerstejaars wordt de gids gratis verstrekt.

Elke week verspreidt Voorlichting onder studenten en medewerkers een „Bulletin”. Daarin staat kort weergegeven wat er is besproken en besloten in vergaderingen van de verschillende bestuursorganen: College van Bestuur, Universiteitsraad, Faculteitsbesturen en -raden. Ook korte mededelingen en berichten kun je in het Bulletin aantreffen. Mededelingen waar minder haast mee is gemoeid, uitgebreidere berichten en achtergrondartikelen verschijnen in dit blad Observant (daarover hieronder meer). Het Bulletin verschijnt als regel op

vrijdag. Het is voor studenten te verkrijgen op de volgende punten:

- de informatiebalies;
- de studielandschappen;
- uitleenbureau bibliotheek;
- kassa kantine Hoofdgebouw, BMC en Randwijck.

Artikelen die in de voornaamste regionale en landelijke dagbladen over de RL zijn geschreven liggen bij Voorlichting ter inzage. Verder zijn bij Voorlichting te verkrijgen: brochures over de verschillende studierichtingen, exemplaren van de basisfilosofie, stadsplattegronden, teksten voor voordrachten over een aantal onderwerpen de RL betreffende enz. Ten slotte fun-

Een minimale methodologie op sociaal-wetenschappelijke basis

Eén van de centrale problemen van de moderne kentheorie luidt als volgt: hoe kan bewezen worden, dat de algemene beweringen over de wereld, die in de wetenschap *de facto* voor waar worden gehouden, ook *de iure* waar zijn? *De iure* waar betekent hier: waar op dwingende, logische gronden, en bovendien volgens strikte criteria te onderscheiden van niet waar (inclusief onbewezen, onbeslist, onzeker).

Een vraag die daar eigenlijk aan vooraf gaat luidt: is het wel mogelijk een rationele reconstructie van de wetenschapontwikkeling zodanig te ontwerpen, dat wat wij houden voor groei van kennis ook logisch dwingend kan worden gerechtvaardigd (1)?

In de methodologie van de gedragswetenschappen vinden we dit probleem terug. De lezer van 'Methodologie' (2), één van de werken van A.D. de Groot, heeft wellicht gehoopt éénduidige regels en harde criteria aan te treffen voor de wijze waarop men wetenschappelijk moet onderzoeken, en voor de wijze waarop kennis in de empirie kan worden gefundeerd. Op dit moment krijgt hij/zij een aantal teleurstellingen te verwerken. Telkens weer luidt de conclusie van de analyse, dat er geen logische criteria zijn, die in het onderzoek kunnen worden gebruikt om centrale beslissingen te nemen over bijvoorbeeld het onderzoeksobject (vrijheid van begripsvorming), of om te beslissen tussen theorieën. Er blijken geen sluitende criteria op te stellen om zinvolle van zinloze (metafysische) beweringen te demarceren. Niet alleen empirische, maar ook hypothetische begrippen met hun surplusbetekenis (vgl. 'persoonlijkheid'), blijken nodig voor begripsvorming. Tenslotte worden ook de eisen, die aan de formulering van een theorie worden gesteld (consistentie, economie, toetsbaarheid) gerelativeerd. De gewenste absolute zekerheid over de waarheid van algemene beweringen, die in de wetenschap gedaan worden, blijkt buiten bereik te liggen (3).

Niet alleen De Groot maar ook Feyerabend verlaat (eveneens in navolging van Popper) de 'stricte' opvatting van wetenschap. Uit de onbeantwoordbaarheid van de *de iure*-vraag in logische zin, trekt Feyerabend de conclusie, dat wetenschap een irrationeel proces is. Wetenschappers denken alleen, dat ze volgens een rationele methode, volgens welomschreven regels handelen. In feite kenmerkt wetenschap zich door 'anything goes'. In de praktijk van hun onderzoek handelen wetenschappers vaak in strijd met de methode en soms zelfs naar willekeur (4).

Feyerabend's aanzet tot een anarchistische kentheorie heeft veel aandacht getrokken. Toch komt zij over als weinig plausibel. Er is immers, in relatieve zin weliswaar, een zekere groei van rationaliteit aantoonbaar. Onderzoekers gedragen zich rationeler en kritischer dan hun voorgangers (vgl. het 'Aristoteles heeft het beweerd' - een autoriteitsargument, dat in de Middeleeuwen nog als wetenschappelijk argument gold). Zij eisen sterkere zekerheden voordat zij een bewering voor waar

houden dan in het dagelijkse leven gebruikelijk is (5).

De redenering die in 'Methodologie' wordt gegeven is ook relativistisch, maar van een serieuzere aard. Zij loopt als volgt: vele keuzeproblemen in het wetenschappelijk onderzoek, die men niet kan oplossen op grond van objectieve regels, worden in feite, op den duur, toch genomen door wetenschapsbeoefenaars. En wel in het selectieproces, dat zich voltrekt in wetenschappelijke discussies en vak-uitwisselingen. Deze beslissingen worden niet genomen vanuit een boventijdelijke, logische standaard, maar in een sociaal proces. De *feitelijke* beoordelingsfunctie komt toe, in de woorden van De Groot, aan het 'Forum van de geschiedenis van een bepaald wetenschap' (6). De geschiedenis van een bepaald vakgebied leert weliswaar, dat ook dit Forum kan dwalen (soms zelfs eeuwenlang), maar de geschiedenis leert ook, dat dwalingen door dit boventijdelijke Forum kunnen worden gecorrigeerd. De laatste verantwoordelijkheid voor beslissingen die in de wetenschap moeten worden genomen berust daarom bij het Forum, dat uit *alle* terzake deskundigen uit *alle* tijden bestaat. Het 'Forum' is geen concrete groep met aanwijsbare, laat staan benoembare leden, maar een ideële discussie- en beoordelingsinstantie, die niet aan tijd en plaats gebonden is. Het Forum van de geschiedenis van wetenschap W toont aan dat theorie A meer waar(d) is dan B, of voorspelt (met een miskend onderzoeker als spreker): Het Forum van de geschiedenis van W zal mijn gelijk aantonen (7).

Dit Forum kent, of beter: voor dit Forum kunnen regels worden opgesteld voor deelneming aan het wetenschappelijk overleg, en voor de wijze, waarop beoordelingen en beslissingen tot stand komen. Samen vormen deze regels een methodologie van het Forum. Het zal duidelijk zijn, dat het in deze methodologie niet gaat om *logische* regels, maar om *gedragsregels*; niet *zozeer* om de objectieve criteria van de traditionele kentheorie, maar om rationele, *intersubjectieve* criteria; en dat het niet *zozeer* gaat om wetenschap als een systeem van *uitspraken* (zoals in de Wiener Kreis), maar om wetenschap als een systeem van *afspraken* gemaakt in een *open* en *sociaal* proces. De Groot noemt haar dan ook een me-

thodologie op *sociaal-wetenschappelijke* basis.

Om te begrijpen waarom zij een *minimale* methodologie vormt, moet verwezen worden naar de relativisering van het waarheidsbegrip. Er worden eenvoudige waarheidscriteria onderscheiden, terwijl ook het objectiviteitsbegrip en het doel van wetenschap zo 'zuinig' mogelijk zijn geformuleerd. Maar daarover strak meer.

In zijn 'Methodologie' geeft De Groot een eerste aanzet tot de Forumtheorie. De aandacht is daar nog voornamelijk gevestigd op de *onderzoeksfunctie*. Ontwikkeld wordt een methodologie voor regulering van de interactie tussen de onderzoeker en de wereld. In zijn meer recente publicaties, waaronder zijn tweede ('Een minimale methodologie op sociaal-wetenschappelijk basis', 1971) en zijn derde ('Over regels en taken van het Forum', 1981) oratie, evenals in zijn onlangs verschenen 'Academie en Forum' (1982), staat de ontwikkeling centraal van een methodologie voor de *Forumfunctie*. Hier gaat het om gedragsregels, bindende afspraken, die de interactie met soortgenoten ('peers') reguleren. Tenslotte gaat het in het Forum voor een belangrijk deel om *kwaliteitsverbetering*: hoe kan de leeromgeving van de onderzoeker geoptimaliseerd worden?

De onderzoeks- en de Forum functie

De Forumfunctie is de functie van de wetenschappelijke communicatie en samenwerking, die het mogelijk maakt, dat wetenschapsbeoefenaars die hun eigen, individuele doelen nastreven, tesamen een waardevol en collectief goed opbrengen, namelijk: wetenschappelijke kennis. Alle deelnemers aan de wetenschappelijke communicatie zijn mededragers van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor (de ontwikkeling en de kwaliteit van) deze kennis. In de Forumtheorie ligt (ondanks de liberalistische toon van de definitie van de Forumfunctie) de nadruk niet zozeer op de vrije 'handel' in informatie, maar op de randvoorwaarden (in termen van organisatie- en leerwaarden) die vervuld moeten zijn om een gezonde kennisgroei mogelijk te maken, of sterker, om

De forumtheorie A.D. de Groot

De onderzoeker wikt, het Forum schikt

Wanneer is een wetenschappelijke bewering waar? Uitspraken worden onderworpen: alle deskundigen uit alle tijden vormen het Forum, dat het waarheidsgehalte van een uitspraak bepaalt.

Waarheid in de wetenschap is veeleer een sociaal-paald begrip, vindt de Amsterdamse methodoloog A.D. de Groot. In zijn vele 'Academie en Forum' spreekt hij het sociale proces waaraan wetenschappers onderworpen worden.

een dergelijke groei op de best mogelijke wijze te bevorderen. Het eigen karakter van de Forumfunctie komt goed naar voren door het te vergelijken met de onderzoeksfunctie. De 'Methodologie' van 1961 is gericht op de *onderzoeksfunctie*. Vanuit de overwegend empirisch-analytische opvatting van wat wetenschap is worden richtlijnen gegeven voor de (aspirant-)onderzoeker. Er wordt ingegaan op de bekende empirische cyclus (observeren, inductie, deductie, toetsing, evaluatie), op het verzamelen en bewerken van gegevens (schaalconstructies en beoordelingsprocedures), op criteria voor empirische variabelen en instrumenten (validiteit, meetbetrouwbaarheid) e.d.

Alle aandacht is gericht op het leren nemen van rationele beslissingen door de individuele onderzoeker(s) groep). De begrippen dienen toetsbaar te zijn, en de uitkomsten intersubjectief overdraagbaar of controleerbaar. De beslissingen worden genomen *binnen* een onderzoeksdien en hebben betrekking op de *interactie tussen de onderzoeker en het object van onderzoek*. Het doel van onderzoek is iets te weten te komen *over de werkelijkheid*. Waar is wat *correspondeert* met de structuur van de werkelijkheid. We weten iets wanneer we iets kunnen voorspellen, of wanneer iets ook 'werkt'.

In de *Forumfunctie* gaat het in de eerste plaats om de beslissingen die door 'terzake geëngageerde, terzake deskundige' wetenschapsbeoefenaars moeten worden genomen over de geldigheid van waarheidsclaims van onderzoekers. Het gaat hier om verstandige keuzes *tussen* onderzoeken of onderzoeksresultaten: onderzoek A is beter dan onderzoek B (selectie). Het is noodzakelijk, maar het blijkt niet voldoende dat de uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek intersubjectief overdraagbaar zijn. De intersubjectieve overdracht en vak-uitwisseling zal ook feitelijk (organisatorische voorwaarden) moeten plaatsvinden. De Forumfunctie compleeteert de onderzoeksfunctie. De onderzoeksfunctie levert een variatie van optieken en gegevens, terwijl in het Forum een selectie plaatsvindt. Daar wordt het kaf van het koren gescheiden. In de (minimale) methodologie (op sociaal-wetenschappelijke basis) van het Forum worden gedrags-imperatieven geformuleerd voor de *communicatie* tussen terzake deskundigen binnen het Forum met het oog op optimalisering van collectieve kennisopbrengst. Men *leert er van soortgenoten*, waarmee men tot *rationele overeenstemming* probeert te komen. Waar is volgens de waarheidstheorie van het Forum, hetgeen (voorlopig) door het Forum voor waar wordt gehouden.

De *definitie van waarheid* luidt: waarheid is wat (voorlopig) door het Forum voor waar wordt gehouden, *mits* de leden van het Forum volgens de regels van het Forum (methodologie van het Forum) blijken te hebben gehandeld. Dit is een zeer zuinige of *minimale* waarheidsdefinitie, waarin de waarheid (in de lijn van Kant en Popper) haar nimbustijl verliest, en wetenschap realistisch als feilbaar mensenwerk wordt opgevat.

De *criteria voor waarheid* luiden dienovereenkomstig:
 1. Zijn de geleerden het eens geworden? (De *de facto* vraag).
 2. Zijn zij het eens geworden volgens de regels van het Forum? (de *de iure* vraag: wordt bij De Groot niet gesteld in logische zin, maar in termen van gedragsregels en randvoorwaarden voor optimale selectie).
 'Objectiviteit' is dan de eigenschap van een meetmethode van een analyse, van een interpretatie enz., die intersubjectieve overeenstemming in het betreffende forum garandeert.

Een minimale methodologie: het unanimitieitsprincipe als doel (van wetenschap), als definitie- en criterium (van waarheid), en als procedurevoorschrift binnen het Forum

Het unanimitieitsprincipe vormt de hoeksteen van de Forumtheorie. Anders dan in bijvoorbeeld gremia gaat het in de wetenschap niet om unanimitieit volgens meerderheidsbeginsel, maar om *rationele* unani-

mitieit, d.w.z. overeenstemming op basis van argumenten en bereikt volgens de methodologie, de spelregels van het Forum. De waarheidstheorie van het Forum is de zg. consensusstheorie van de waarheid. Dit is een relativistische waarheidstheorie (waarheid in handen van het Forum), dat zijn moderne aanzet vindt in de wetenschapstheorie van Popper. Volgens Popper is er geen andere dan een *voorlopige* waarheid. „All our scientific assertions, all our scientific theories remain forever hypothetical (...). They may, sometimes, be true, we can never be certain of this: certainty cannot be obtained” (8).

We kunnen niet de *iure* in logische zin erachter kom of een bewering (waarheidsclaim) die door een onderzoeker *de facto* gedaan wordt 'echt' waar is. Net zo min als het 'Ding an sich', dat Kant rond 1781 (Kritiek der Reinen Vernunft) onderscheidde van het 'für sich', kenbaar is voor het epistemologische subject. De Groot trekt daaruit dwingend de conclusie („er is geen alternatief”): om erachter te komen wat 'waar' is zijn we afhankelijk van het oordeel van het Forum van de geschiedenis van de wetenschap. Anders gezegd: we kunnen alleen weten wat *voorlopig* voor waar wordt gehouden, want wat het Forum van een bepaald vakgebied V op moment A voor waar houdt kan door het Forum van V 10 jaar later worden verworpen. In feite gebeurt dit ook vaak. En ook deze verwerping kan weer ongedaan worden gemaakt door het Forum van V. Waarheid is voor de Groot dus wat (voorlopig) door het Forum voor waar wordt gehouden. Waar zijn die beweringen waarover de geleerden het eens zijn geworden.

In tegenstelling tot Feyerabend's *anarchistisch* ('men doet maar') relativisme wil De Groot het 'eens worden van de geleerden' aan banden leggen. Het gaat niet zo maar om overeenstemming, maar om *rationele overeenstemming volgens procedurevoorschriften* (de methodologie van het Forum) en met het oog op *kwalitatief verantwoorde en collectieve kennisvermeerdering*. Het relativisme van De Groot vormt m.a.w. een *serius* relativisme (Rip).

Ter afsluiting ga ik in op de vraag: wat is nu het belang van de Forumtheorie? Ten slotte zullen een aantal evaluerende opmerkingen worden gemaakt. Het is om drie redenen belangrijk om spelregels van de Forumtheorie en -methodologie zo expliciet mogelijk uit te werken.

Een zuinige *definitie van wetenschap* volgens Ziman, met instemming aangehaald door De Groot luidt: wetenschap als „a communal activity directed towards to creation of a rational intellectual consensus” (9).

Een zuinige omschrijving van het *doel van wetenschap* luidt bij De Groot: „de productie van algemene beweringen over de werkelijkheid, waarover de geleerden het eens kunnen worden” (10). Unanimitieit is in de Forumtheorie tenslotte ook *procedurevoorschrift*, d.w.z. „het Forum-oordeel blijft in principe open zolang, of het wordt heropend indien, één deelnemer met een afwijkende mening en met rationele argumenten van zijn/haar 'vetorecht' gebruik maakt” (11). Hier naderen we meer de praktijk van de wetenschappelijke (Forum)discussie.

De relevantie van de Forumtheorie

Hoewel de Forumtheorie zelfs in het meest uitgewerkte artikel van De Groot ('Kwaliteitsverhoging door verbetering van de leeromgeving', 1983) een 'wetenschapstheorie-in-de-steigers' (Rip) vormt, waarvan de bouwtekeningen gegeven zijn, maar de nadere invulling nog zal moeten volgen, heb ik in het voorgaande maar een bescheiden deel ervan kunnen behandelen. Ik ben niet ingegaan op het belangrijke onderscheid tussen het Forum, de vraagstellingsfora, forumachtige groepen en het gremium. Ook ben ik niet ingegaan op de waarden die volgens de wetenschapssocioloog Merton zo'n belangrijke rol in de moderne wetenschap spelen. De Groot ziet deze waarden (objectiviteit, intellectuele eerlijkheid, georganiseerde scepsis enz.) als een eerste invulling van zijn Forum-methodologie.

Ter afsluiting ga ik in op de vraag: wat is nu het belang van de Forumtheorie? Ten slotte zullen een aantal evaluerende opmerkingen worden gemaakt. Het is om drie redenen belangrijk om spelregels van de Forumtheorie en -methodologie zo expliciet mogelijk uit te werken.

a. *Forum-activiteiten nemen in relatie tot de t.o.v. onderzoeksfunctie.*
 De behoefte aan besprekingen om tot een convergente oordeelsvorming te komen over zaken van wetenschap, is de afgelopen decennia duidelijk toegenomen. Wetenschaps-intern zien we dat deskundigen steeds meer verantwoording moeten afleggen. Er moet vaker dan vroeger worden gesproken over het waarom van een bepaalde vraagstelling, waarom men aan bepaalde bevindingen een bepaalde interpretatie hecht en van bepaalde projecten een bepaalde opbrengst verwacht (stuk voor stuk Forumproblemen).

Ook meer externe vragen m.b.t. wetenschap hebben geleid tot verhoogde Forum-activiteiten. Denk aan de toegenomen vraag naar maatschappelijke relevantie van wetenschap, aan de vraag naar democratisering van de besluitvorming m.b.t. wetenschap. Denk aan de vraag naar wetenschapsbeleid en naar sleutels

voor prioriteitenbepaling, naar coördinatie binnen en tussen wetenschap, naar evaluatie van verricht onderzoek en naar selectie met het oog op de inkrimpende geldmiddelen.

b. *De Forum-methodologie geldt niet alleen voor de grote, internationale 'zuivere' wetenschap, maar ook voor de toegepaste wetenschap. Evenals voor planings- en beleidsgroepen, die openbaar werken.*

Het is in de woorden van De Groot een methodologie van rationele probleemoplossing. Juist nu steeds meer maatschappelijke of niet-wetenschappelijke problemen om een behandeling vragen, wordt uitwerking van een (t.o.v. de methodologie van de onderzoeksfunctie tot nu toe nogal onbelichte) Forum-methodologie wenselijk.

c. *Een methodologie van het (ideale) Forum maakt het mogelijk om scherper dysfuncties in de communicatie en vak-uitwisseling van terzake deskundigen waar te nemen.*

Wat er met wetenschappelijk onderzoek en met wetenschappelijke onderzoeksresultaten zal gebeuren is voor een belangrijk gedeelte afhankelijk van de selectie-kwaliteit van het Forum. Het Forum vormt immers de 'locus' van de wetenschappelijke oordeelsvorming. Versterking van de ideale Forumfunctie (dus méér openbaarheid en méér gerichtheid op rationele overeenstemming) evenals het verminderen van Forum-dysfuncties (overmaat, onnodige divergen-

tie, gesloten clubjes vormen enz.) zullen naar verwachting leiden tot een verbetering van de leeromgeving van onderzoekers. Een uitgewerkte Forum-methodologie vormt een instrument voor kwaliteitsverbetering.

Discussie

Ik zal me beperken tot een tweetal kanttekeningen bij de Forumtheorie. Niet zozeer om de waarde ervan te relativeren, maar om aan te geven dat er voorlopig nog voldoende werk aan de winkel is.

De Forumtheorie en -methodologie vormen nog een wetenschapstheorie-in-de-steigers. Het is al eens gezegd. De Groot is zich overigens van het programmatische karakter wel bewust.

De relatie tussen de onderzoeksfunctie (interactie tussen onderzoeker en object) en de Forumfunctie (interactie tussen deskundigen) blijft duister. Een raamwerktheorie ontbreekt. Impliciet wordt uitgegaan van een nogal omstreden onderscheid tussen een empirisch gedeelte (onderzoeksfunctie, correspondentietheorie van de waarheid) en een sociaal of conventioneel gedeelte (Forumfunctie, consensus-theorie van de waarheid) van wetenschap.

Het onderscheid empirisch-conventioneel (of: cognitief-sociaal, synthetisch-analytisch) is echter geen verklaring van wetenschap, maar vormt eerder de uitkomst van een sociaal proces (De Vries).

Vanuit de consensus-theorie van de waarheid (waar is wat het Forum voorlopig voor waar houdt, mits...) kan groei van kennis moeilijk worden verklaard. Vgl. daarentegen Popper's begrip 'verisimilitude':

langzamer dichterbij de werkelijkheid komen. Relativering van het waarheidsbegrip leidt niet noodzakelijk tot het opgeven van een realistisch standpunt (wat de Forumtheorie van de waarheid in feite doet) (De Vries).

De normen van Merton (waar De Groot zich op beroept) hebben een hoge mate van redelijkheid. Maar in een onderzoek van Mitroff (The subjective side of Science 1974) blijkt van deze normen op microniveau niet al te veel aanwezig. In het onderzoek van Mitroff werden onderzoekers geïnterviewd, die zich bezighielden met theorieën over het ontstaan van de maan aan de hand van Apollo-maanstenen. De vervelende conclusie was dat voor iedere norm die Merton formuleert (universalisme) ook een *tegennorm* (particularisme) bestaat: natuurlijk moet je artikelen beoordelen ongeacht wie het geschreven heeft. Omdat de tijd beperkt is lees je alleen de artikelen van echt belangrijke mensen: de grote 'namen' te vinden (de Vries).

Unanimiteit vormt de hoeksteen van de Forumtheorie. Echte unanimiteit komt maar zelden of maar zeer kortstondig voor. Ook komt het voor dat deskundigen als ze gevraagd worden zich uit te spreken over een (basis) begrip of -probleem géén unanimiteit vertonen, maar op gedragsniveau wel 'hetzelfde doen'. Men blijkt *niet om iets heen te kunnen* (iets anders als unanimiteit). (Rip).

Eenzijdig spreekt De Groot over waarheid als een voorlopig iets. Anderzijds worden toch pogingen in het werk gesteld om boventijdelijke criteria voor waarheid (unanimiteit tussen deskundigen) te formuleren.

Gesteld dat het Forum unaniem het unanimitieitsprincipe verwerpt, zou De Groot dan met dit Forum-oordeel accoord kunnen gaan? (Rip). Wellicht vormt dit een schijnprobleem door de mogelijkheid van het individuele veto-recht (Forum-oordelen zijn altijd open).

Consensus-overtonen bij De Groot. Tegenover de uitersten: 'divergentie' en 'convergentie' (unanimiteit) ligt een continuüm (Van Gastelaar).

De divergentie kan ook (hiërarchisch) geordend worden. Kennisgroei voltrekt zich in de woorden van Kuhn in de 'noodzakelijke spanning tussen consensus en conflict'. De succesvolle onderzoeker dient vaak tegelijkertijd de kenmerken te hebben van de traditionalist en van de beeldstormer. Alleen de onderzoeker die stevig geworteld is in de bestaande wetenschappelijke traditie heeft een redelijke kans met die traditie te breken en een nieuwe te vestigen. Bij De Groot lijkt deze spanning soms opgeheven te worden ten gunste van de traditie.

Een van de belangrijkste doelstellingen van de Forumtheorie en -methodologie vormt kwaliteitsverbetering van wetenschap. De Forumtheorie vormt een typische 'therapie-theorie' (Rip).

Minder aandacht wordt besteed aan de diagnose van het 'probleem': hoe zit de wetenschap in elkaar (organisatie, interactie, ontwikkeling)? Wat zijn de oorzaken van bepaalde Forum-dysfuncties (maatschappelijk, sociaal-psychologisch, wetenschapsorganisatorisch, cognitief)? Voor de uitwerking van de Forumtheorie lijkt een samenwerking tussen meer normatief geo-

riënteerde methodologen (zoals De Groot) en de empirisch gerichte wetenschapsonderzoekers, die zich met de 'diagnose' van wetenschap bezighouden, in de nabije toekomst een gewenste ontwikkeling (12).

John Spangenberg

Noten

1. A.D. de Groot, *Academie en Forum*, Amsterdam/Meppel 1982, 241.
2. A.D. de Groot, *Methodologie, Grondslagen van onderzoek en denken in de gedragswetenschappen*, Den Haag 1972: 7e druk (1961: 1e druk).
3. A.D. de Groot, A.W. 1982, 133-137.
4. P.K. Feyerabend, *Against methodology*, London 1975.
5. A.D. de Groot, A.W. 1982, 243.
6. A.D. de Groot, A.W. 1972, 28.
7. A.D. de Groot, *Kwaliteitsverbetering door verbetering van de leeromgeving*. In: S.E. de Bic, F.L. Lecuw en E.G. Maan (red.), *Onderzoeksmethoden in de sociale wetenschappen*, Den Haag 1981, 131.
8. K.R. Popper, The present significance of two arguments of Henri Poincaré. *Methodology and Science*, 14 (1981) 4, A.D. de Groot, A.W. 1982).
9. J.M. Ziman, *Some Pathologies of the Scientific Life*. *Nature*, (1970) sept. 5, 996. In: A.D. de Groot, A.W. 1982, 134, 145, 236.
10. *Ibid.*, 149.
11. *Ibid.*, 246.
12. Vgl. ook de volgende commentaren op de Forumtheorie:
 - bijdragen Forum-seminarium A.D. de Groot (M.P.C.M. van Schenelen, G. de Gries e.a.), *Rijksuniversiteit Groningen, Subfaculteit Psychologie 1981-1982*.
 - co-referaten en pre-adviezen bij Forumtheorie van A.D. de Groot (I. Boel, I. de Smit, M. Gastelaar en A. Rip), *Stukken voor de toekomst werkgemeenschap wetenschapsonderzoek, Amsterdam 21 april 1983*.

SSGZ neemt alle Eerstejaars zoals ze zijn.

Ziek worden. Dat kan de beste student overkomen. Maar gelukkig hebben studenten hun eigen verzekering, de Stichting Studenten Gezondheids Zorg ofwel SSGZ. Oppericht door en voor studenten. Dat merk je aan de speciale voorzieningen en het soepele acceptatiebeleid: Eerstejaars studenten die zich voor 1 oktober aanmelden en die jonger zijn dan 27 jaar worden zonder selectie geaccepteerd.

Verstandig dus om de bon in te vullen, te bellen - (0171) 7 09 44 - of binnen te stappen bij het plaatselijke SSGZ-informatiebureau. Voor alle informatie over de Ziektekostenverzekering die je kunt uitbreiden met een tandartsverzekering en een verzekering voor alternatieve geneeswijzen. En over het Zekerheidspakket dat je ondermeer beschermt tegen de financiële gevolgen van brand, ongevallen, ziekte in het buitenland, aansprakelijkheid, invaliditeit en verlies van reisbagage.

De premie voor de Ziektekostenverzekering bedraagt f 480,- per jaar of f 42,- per maand en voor het Zekerheidspakket f 37,50, f 50,- of f 65,- per jaar.

Bon voor alle zekerheid

Studenten verzekeren zich bij de SSGZ.
Stuur mij daarom
 de folder Ziektekostenverzekering
 de folder Zekerheidspakket

Bon in envelop zonder postzegel aan:
SSGZ, Antwoordnr. 10070,
2200 VB Noordwijk zh

naam: _____ geboortedatum: _____

adres: _____ met/zonder partner _____

postcode/plaats: _____

Stichting Studenten Gezondheids Zorg

De verzekering voor studerende(n).

Bureau Onderwijs FdG

worden per 31 augustus '83 vermeld op het publikatiebord van het Bureau Onderwijs FdG nabij de onderwijsbalie in het Hoofdgebouw.

Eerdere mededelingen omtrent de uitreiking doktoraal-, propaedeutische- en kandidaats-getuigschriften qua datum en plaats komen hiermee te vervallen.

Openstelling onderwijsbalie Bureau Onderwijs FdG

Vanaf 30 augustus 1983 is de onderwijsbalie van het Bureau Onderwijs FdG dagelijks geopend vanaf 10.30 uur tot 12.00 uur. Uitsluitend tijdens deze openingsuren worden u informatie verstrekt betreffende het onderwijsprogramma. Tijdens deze openingsuren worden eveneens de blokboeken verstrekt, die steeds één week voor aanvang van het blok beschikbaar zullen zijn.

Vacatures

Vacatures student-adviseur Bestuur Faculteit der Geneeskunde

Bij het Bestuur van de Faculteit der Geneeskunde ontstaan 2 vacatures voor student-adviseurs.

De honorering van deze functie geschiedt in de vorm van een studentenassistentenschap.

Belangstellende studenten aan de faculteit der geneeskunde kunnen zich voor nadere inlichtingen wenden tot het faculteitsbureau, tel. 293/242, dan wel tot de huidige student-adviseurs Ruud Weijnen (5e jaars) of Ron Hendrix (4e jaars).

Vacature Gezondheidszorgcommissie

In de Gezondheidszorgcommissie van de Faculteit der Geneeskunde is per 1 september 1983 een post vacant voor: één student MF. Heeft u belangstelling, neem dan contact op met de secretaris van de Gezondheidszorgcommissie, Apptje Luermans, toestel 286, hoofdgebouw voor informatie over de te verrichten taken en de voordracht-procedure. De zittingsduur is één jaar.

Student assistent gezocht

periode: 1.9.1983 - 1.6.1984
Project/onderwerp: Vergelijkend onderzoek naar funktiaspecten (eindtermen) van GVO.

Taken v.d. student/assistent: Literatuuronderzoek. Assistentie bij analyse en rapportage werkzaamheden.

Eisen: Afstudeerrichting GVO. Belangstelling voor curriculumplanning. Kennis van het Engels. Vertrouwdheid met computerwerkzaamheden. 2e, 3e, 4e jaars.

Inlichtingen: H. Adriaanse, tst. 177 (Carré).

Student-assistent gezocht

periode: 1.9.1983 - 1.6.1984
Project/onderwerp: Gezondheidsopvattingen en -gedrag van huisartsen, wijkverpleegkundigen en leerkrachten en de GVO aspecten in hun werk.

Taken van de student/assistent: Assistentie bij analyse en rapportage.

Eisen: Bekend met SPSS. Kennis van het Engels. Belangstelling voor met name GVO in de huisartsenpraktijk. Bij voorkeur 3e, 4e jaars.
Inlichtingen: H. Adriaanse, tst. 177 (Carré).

Algemeen

Ruilbeurs studieplaatsen hogere cursussen

Zoals u wellicht reeds bekend is heeft de Academische Raad besloten bij het Bureau van de Raad een contactpunt te vestigen voor bemiddeling bij ruil van studieplaatsen voor hogere cursussen. De bemiddeling is bedoeld voor studenten, van wie de eerste inschrijving voor een bepaalde studierichting is geschied op grond van een plaatsingsbewijs. Voor de studenten wordt de mogelijkheid om zich voor hogere cursussen van dezelfde studierichting bij een andere instelling in te schrijven beperkt door het bepaalde in artikel 3bis, lid 8 en artikel 3quater, eerste en tweede lid, van de Machtigingswet inschrijving studenten. In de eerste volzin van artikel 3bis, lid 8, is bepaald dat, indien de eerste inschrijving op grond van een plaatsingsbewijs is geschied, de betrokken student zich slechts voor een hoger cursusjaar van dezelfde studierichting bij een andere instelling kan inschrijven, met toestemming van het college van bestuur van die instelling.

De leden 1 en 2 van artikel 3quater houden in dat de universiteitsraad op grond van capaciteitsoverwegingen een numerus fixus kan vaststellen voor hogere cursussen, indien voor de desbetreffende studierichting ooit een plaatsingscommissie is ingesteld.
In lid 4 van artikel 3quater is bepaald dat het college van bestuur in bijzondere gevallen en indien de onderwijs capaciteit dit toelaat, ontheffing kan verlenen van het numerus fixus-besluit van de universiteitsraad.

Wanneer een college van bestuur aan een van een andere instelling afkomstige student, die zich aanmeldt voor een hoger cursusjaar, op grond van capaciteitsoverwegingen geen toestemming ex artikel 3bis, lid 8, of ontheffing ex art. 3quater, lid 4, verleent, kan slechts ruil van studieplaatsen aan de betrokken student uitkomst bieden. Ruil van studieplaatsen is immers een capaciteitsneutrale aangelegenheid.
Wanneer een student geverifieerd heeft dat het desbetreffende college van bestuur niet zonder ruil van plaatsen voor hetzelfde cursusjaar toestemming verleent en hij dientengevolge van een ruilmogelijkheid gebruik wenst te maken, dan kan hij zich wenden tot het Bureau van de Academische Raad ter verkrijging van een inschrijvingsformulier voor de ruil van studieplaatsen.

Adres: Academische Raad
Ruil studieplaatsen
Postbus 13623
2501 EP Den Haag

De taak van het contactpunt bij het Bureau van de Raad is louter administratief. Het zal zijn werkzaamheden op de volgende basis verrichten.

1. belangstellenden worden geregistreerd aan de hand van een inschrijvingsformulier;
2. als een passende 'ruilpartner' beschikbaar is, worden zij met elkaar in contact gebracht;
3. het contactpunt hanteert als criterium van volgorde de datum van binnenkomst van het inschrijvingsformulier;
4. het contactpunt heeft geen bemoeienis met de verdere procedures die de betrokkenen moeten volgen, maar brengt hen er wel van op de hoogte.

VNVA-congres

Ter gelegenheid van het vijftienjarig bestaan houdt de Vereniging van Nederlandse Vrouwelijke Artsen (VNVA) op 15 oktober te Nijmegen het congres: „De dokter, dat ben ik!”.

Hoofthema van het congres is „Macht en machtsstructuren in theorie en praktijk.”

Studiereis Midden-Oosten

Het Genootschap voor Economisch-Strategische studien i.o. zoekt kandidaten voor deelname aan een studiereis naar een land in het Midden-Oosten, gepland in begin 1984. Doel van deze studie is te bestuderen hoe ons industrieel beleid zinvol kan inspelen op de economische lange-termijn strategieën van een aantal landen in het Midden-Oosten. Deze studie wordt uitgevoerd door een multi-disciplinaire groep gevorderde studenten en pas afgestudeerden. De studie wordt afgerond met de publicatie van een rapport, dat eventueel commercieel op de markt wordt gebracht.

Voor de definitieve samenstelling van de groep zoeken wij nog geschiedkundigen, geologen, historici, energiedeskundigen, theologen, macro en monetair economen, bouwkundigen, chemici, sociaal geografen en deskundigen op het gebied van onderwijs.

Indien u een goed overzicht hebt van uw vakgebied en belangstelling hebt voor een plaats als deelnemer, wordt u verzocht schriftelijk, binnen twee weken, te solliciteren. U dient dan aan te geven hoe u vanuit uw discipline een bijdrage kunt leveren aan de genoemde studie.

U krijgt binnen twee weken antwoord.

F. Biemans, Primulastraat 33, 5644 LH Eindhoven.
Ir. S. Sjoerdsma, Utrechtsestraat 12, 2587 RC Scheveningen.

Personalia

In de maand juli zijn de volgende medewerkers in dienst getreden:

P.M.J. Coenen (Z.M.)
A.T.M. Sins-Ellenbroek (S.K.)
G.H.J.M. Dullens (Bib.)
J.L.M. Vleugels (Bib.)
H.M.J. Schmetz (Bib.)
P.M.M.E. Tulkens (F.Z.)
F.H.S. Snel (DIV)
H.G.M. Hoerjiet (DIV)
E.M.T. Rongen (SZ)
J. Van Oostrum (FdG)
P.A.J.A. Soeters (FdG)
N.A.M. Duysigs (FdG)
M.H.H. van den Boorn (FdG)
F.M.H. Wuts (FdG)
G.F. Jacobs-Micheels (FdG)
A.M. Pisters (AF)

Vertrokken zijn:

M.H.G. Bastings (FdG)
W.C.G. de Brouwer (CZ)
S.J. van Dis (FdG)
T.M.J.C. van Dort (DIV)
H. Ghysen (CZ)
R. Hesselaar (CZ)
E.H.T. Hoofs (PZ)
E. ten Hoor (AF)
R.J.M. Jongen (Bib.)
N. Mosterd (F)
P.C.I.W.B. Niessen (ID)
J.C.H. Pinckaers (FZ)
J. van Reek (FdG)
J.H.M. Reiss (ID)
L. Reijnaerts (CZ)
J.M.J. Schellings (BTD)
J.E.H. Spronck (FdG)
P.M.M.E. Tulkens (FZ)
W.P. de Vries (FdG)
W.H. Weerts (BTD)

In de maand augustus zijn in dienst getreden:

H.W.P. Taminau (ZM)
W. Bos (Bib.)
R.E. Egan (FZ)
R.G.A. Mulleneers (FZ)
M.H.H.L. Sins-Vara (POB)
L.J.M. Spaapen
J.W.P.H. Soons (FdG)
P.L. Rensma (FdG)
L.P.H. Vermeer (Bedr. Gen.)
J.C.S. Kleinjans (AF)
A.C. Houwelingen-Van Ruissen (AF)
M.J.D.M. Dullens (FdG)
A. Jettinghoff (Gedr./Mij)

Vertrokken zijn:

C.E.A.M. van den Hoop-Groothuysen (AF)
J.C.S. Kleinjans (FdG)
P.L. Rensma (FdG)
H.C.M.P. Soudant-Herboldt (AF)

Studentenekklesia

De kennismakingsavonden met mensen en werk van Tafelstraat 13 zijn op de dinsdagen 6 en 13 september. Beide avonden is er eerst solo-toneel en daarna formatie van groepen, kennismaking, uitleg van activiteiten van het centrum T13 voor wie dat wil. Op deze avonden zijn niet alleen eerste-jaars maar ook ouderejaars welkom. We beginnen om 20.00 uur.

Wie het activiteitenprogramma toegestuurd wil hebben kan zijn/haar naam en adres opgeven bij Thecla van Marrelo, Tafelstraat 13, 6211 JD Maastricht, tel. 15651.

Leergroep over het jodendom

In samenwerking met de Studenten-ekklesia zal het Leerhuis Limburg een voor studenten bestemde studiegroep organiseren met als doel kennismaking met de joodse traditie en met joods leren.

De groep staat open voor studenten die belangstelling hebben voor de ontmoeting met het jodendom en die kennis willen maken met de wijze waarop de joodse traditie actuele levensvragen verbindt met de (rabbinse) literatuur. De achtergrondgedachte is dat in tijden van crises en snelle veranderingen het zowel voor personen als voor gemeenschappen van het grootste belang is voeling te houden met de oorspronkelijke uitgangspunten en levenswaarden van de eigen beschaving. Voor onze kristelijke en humanistische wereld is dit eigen erfgoed o.a. te vinden in de joodse traditie die op haar beurt weer op de omgang met de hebreuwse bijbel berust. Hierbij is met name de wijze waarop in de joodse traditie permanent geleerd wordt van belang.

In de leerhuisgroepen werken we aan de hand van literatuur. We trachten de teksten te verbinden met en te betrekken op onze eigen levenservaring en omgekeerd. In deze inleidende groep werken we aan de hand van het boek van Willem Zuidema 'Gods Partner; ontmoeting met het jodendom'. Baarn 1982 (vierde druk).

Begeleiders: Peter Freens en Joost Jansen.

Data: donderdagen 6 en 20 oktober, 3 en 17 november, 1 december 1983; 5 en 19 januari, 2 en 16 februari, 1 en 15 maart 1984.

Tijd en plaats: 20.00-22.00 uur, Tafelstraat 13, Maastricht.

Inlichtingen, ook over de andere studiegroepen van het leerhuis bij Jos op 't Root, RL-Randwijk, tel. 043-616100, tst. 260, b.g.g. 278 of 04457-1766.

Opgave (max. 12 deelnemers) vóór 15 september bij Thecla van Marrelo, Studentenekklesia, Tafelstraat 13, Maastricht. Tel. 043-15651.

COC

Elke zaterdagavond vanaf 20.30 uur café Rosé.

Dinsdag 6 en 20 september: werkwinkel en café Rosé.

Vrijdagavond 9 en 23 september: Vrouwenavond.

Dinsdagavond 13 september om 20.15 uur film: "Stadt der Verlorenen Seelen" van Rosa von Praunheim.

Dinsdagavond 27 september om 20.15 uur: "Canterbury tales" van Pasolini. Verder elke werkdag open van 14-17 uur.

spaarbank

spaarbank limburg

Hoofdkantoor: Markt 17-18, tel. 841222

Congre
Maasti
Van 21 t
Eurohal
national
gehouden
georgani
pen Alge
van de F
zen dert
lie het t
reffen.
zijn hier
zullen oc
tomend
gezondhe
L. gepre
Gezien h
an het c
oor arts
vetensch
le slotdag
niddag g
hema: s
rofessie?
Het orga
en beper
e moeten
rijksuniv
erst gere
lunches
udenten
jk met na
et congr
Frank-
leelkunde
al. Postbr
de aanvr
innenkon
e wijze va
e tweede
jk bericht
amens he
r. C.R. v
ice presid
ealth
ymposi
Wetensch
en kwad
Wetensch
de titel v
eember 1
en. Het w
oninklijke
Wetenschap
jaar 175-jar
e Akaden
et dit sym
appelijk
ke vragen
eussie da
leidende
or prof.d
rs een be
habsbeoef
der van he
aagd door
nt, zodat
rwachten.
e sprekers
J.M. Lev
of dr. H.E
orman, pr
J. In 't Ve
volgende
n medewe
mr. H.A
Aulis de E
of dr. A.G
L. van der
symposi
einde is c
s is f 50,-
men apa
9,50.
dere inlich
Koninklijk
Wetensch
aat. Klove
n. tel. 020-
servant 30

Congress on Sports and Health Maastricht 22-24 september

Van 21 tot 24 september a.s. wordt in de Eurohal te Maastricht het eerste International Congress on Sports and Health gehouden. Dit sport-medisch congres, georganiseerd door de Capaciteitsgroepen Algemene Heelkunde en Fysiologie van de Rijksuniversiteit Limburg, bevat een aantal sessies met onderwerpen die het thema sport en gezondheid betreffen. Vele internationale sprekers zijn hiervoor uitgenodigd en daarnaast zullen ook onderzoek resultaten voortvloeiend uit het hoofdpunt "sport en gezondheid" door medewerkers van de RL gepresenteerd worden.

De wetenschappelijke karakter van het congres is het primair bedoeld voor artsen, fysiotherapeuten en andere wetenschappelijk geïnteresseerden. Op de slotdag zal een uitgebreide discussie-middag georganiseerd worden met als thema: sportgeneeskunde, hobby of professe?

De organisatie heeft gemeend een beperkt aantal plaatsen beschikbaar te moeten stellen voor studenten van de Rijksuniversiteit Limburg tegen het uiterst gereduceerde tarief van f 50,- (lunches inbegrepen). Geïnteresseerde studenten worden verzocht zich schriftelijk met naam en adres aan te melden bij het congressecretariaat t.a.v. mevrouw M. Frank-Roovers, Afdeling Algemene Heelkunde (C11), Ziekenhuis St. Annaal, Postbus 1918, 6201 BX Maastricht. De aanvragen zullen op volgorde van binnenkomst worden behandeld. Over de wijze van toegang en betaling volgt in de tweede week van september schriftelijk bericht.

De voorzitters van het congres zijn: Drs. C.R. van den Hoogenband, chirurg en president Int. Congr. on Sports and Health.

Symposium over Wetenschap ten goede en ten kwade

Wetenschap ten goede en ten kwade" is de titel van een symposium dat op 9 december 1983 in Utrecht wordt gehouden. Het wordt georganiseerd door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen ter gelegenheid van haar 175-jarig bestaan.

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen wil met dit symposium voor een niet-wetenschappelijk publiek een aantal belangrijke vragen aan de orde stellen en een discussie daarover bevorderen. Na een leidende excursie naar het verleden worden prof. dr. J. Lever zullen zes sprekers een bepaald facet van de wetenschapsoefening onder de loep nemen. Hier van hen zal kritisch worden onderzocht door een gelijkwaardige opponent, zodat men een levendige dag mag verwachten.

De sprekers na prof. Lever zijn prof. dr. J.M. Levelt, prof. dr. H. Galjaard, prof. dr. H.B.G. Casimir, prof. dr. S.J. Norman, prof. dr. H.J.J. Leenen en dr. J. In 't Veld.

De volgende opponenten hebben reeds hun medewerking toegezegd: mevrouw mr. H.A.H. Baronesse van Tilland, kunis de Bourouill, ir. E.J. Tuininga, prof. dr. A.G.H. Bachrach, prof. dr. L. van der Waals en prof. dr. P. Borst.

Het symposium begint om 10.00 uur en eindigt om ca. 16.15 uur. De toegangsticket is f 50,- exclusief lunch. Hiervoor kunnen men apart inschrijven à raison van f 9,50.

Meer inlichtingen zijn te verkrijgen bij de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, symposiumsecretariaat, Kloveniersburgwal 29, Amsterdam, tel. 020-222 902, toestel 153.

Stichting „Christelijk Studiecentrum” (ICS)

Op zaterdag 17 september 1983 zal D.V. de opening van het 14e studiejaar van het Christelijk Studiecentrum plaatshebben. Plaats: English Episcopal Church, Groenburgwal 42, Amsterdam.

PROGRAMMA:

10.00 uur: een openingsrede door mevrouw dr. F.T. Diemer-Lindeboom te Rotterdam over: „Vragen uit het grensgebied van kunnen en mogen. Een medisch ethische verkenning”.

Mevrouw Diemer heeft deel uitgemaakt o.a. van verscheidene overheids-, kerkelijke- en maatschappelijke commissies inzake bepaalde medisch ethische vraagstukken. De afgelopen 10 jaar was zij voorzitter van het College van Advies en Bijstand inzake Levensbeschouwelijke Aangelegenheden van de Nationale Ziekenhuis Raad. Sinds kort is zij mentor van enkele ICS-kringen „medisch ethiek”.

13.30 uur: vier themagroepen (naar eigen keuze) over:

- a. „De plaats van de dood binnen de Joodse traditie” o.l.v. Riet Pieters-Plooy (kring „medische ethiek” te Amsterdam);
- b. „Psychotherapie voor/door christenen?” o.l.v. drs. Arthur Hegger (psychotherapiekring te Utrecht);
- c. „Opvoeden vandaag vraagt om begeleiding van ouders?” o.l.v. drs. Marja Bos-Meeuwse (pedagogiekring te Amsterdam);
- d. „Genetische manipulatie” o.l.v. dr. Gerard Nienhuis (kring „Geloof en natuurwetenschap”).

T.b.v. deze dag wordt een syllabus gemaakt met stellingen behorende bij de lezing en de themagroepen. Op verzoek sturen we deze aan u toe.

Wanneer u het jaarprogramma 1983-1984 (waarin nadere informatie over alle studiekringen die in die cursus zullen draaien) wilt ontvangen, schrijft u dan even naar: Stichting ICS, Nieuwezijds Voorburgwal 96', 1012 SG Amsterdam (tel. op do. en vr.: 020-257141).

Network

Jaarvergadering Network

1 en 2 juli 1983 vond in Havana, Cuba, de derde jaarvergadering plaats van het Network of Community-Oriented Educational Institutions for Health Sciences. Maastricht is sinds de oprichting van het Network in 1979 lid van deze organisatie en in 1980 werd prof. dr. J. Greep, Dekaan van de Faculteit der Geneeskunde, gekozen tot Secretaris-Generaal. De Maastrichtse Medische Faculteit wordt door velen in de wereld gezien als een voorbeeld van een nieuwe aanpak van de gezondheidszorg en de opleiding daartoe.

Het Network is een organisatie van medische faculteiten verspreid over de hele wereld en telt ongeveer 50 leden. Deze faculteiten zijn van mening dat de huidige gezondheidszorg niet voldoende tegemoet komt aan de primaire gezondheidszorgbehoeften van de wereldbevolking. Er wordt naar hun oordeel in de gezondheidszorg te veel aandacht besteed aan de curatieve aspecten van de zorg en er ligt te veel nadruk op de gespecialiseerde technisch georiënteerde klinische zorg. Daarentegen krijgen de preventieve kanten van de gezondheidszorg te weinig aandacht. Ook wordt, volgens de leden, te weinig de sociale context waarin die zorg plaatsvindt in beschouwing genomen. Er zou zowel in de derde wereld als in de geïndustrialiseerde landen meer aandacht besteed moeten worden aan het tot stand brengen van eenvoudige primaire gezond-

heidszorgvoorzieningen, die voor iedereen bereikbaar zijn. De Network-faculteiten proberen deze doelstellingen te bereiken o.a. door de opleiding van artsen zodanig in te richten dat toekomstig afgestudeerde artsen beter in staat zijn te reageren op de gezondheidszorgbehoeften van de leefgemeenschappen (communities) dan de traditioneel opgeleide artsen. Leden zijn o.m. afkomstig uit Soedan, Nigeria, Mozambique, Amerika, Cuba, Canada, Mexico, Zweden. (Voor geïnteresseerden is meer gedetailleerde informatie beschikbaar bij het Network-secretariaat.)

De vergadering in Havana had tot doel een overzicht te geven van elkaars Network-activiteiten sinds de laatste ledenvergadering in 1981 en een concreet actieplan op te stellen voor de komende jaren. Verder om informatie uit te wisselen over het onderwijs en gezondheidszorg in de verschillende landen en de contacten onderling nog te verstevigen.

Een voorbeeld: De medische faculteit van de Universiteit van Semarang probeert haar onderwijs sterker te laten aansluiten bij de problemen van haar directe omgeving. Zij doet dat o.a. door studenten vanaf het begin van hun studie te "koppelen" aan een gezin ergens in de kampong. Gedurende een aantal jaren maakt een student het wel en wee van een familie op het platteland mee: hij/zij is erbij als er een kind wordt geboren; hij/zij maakt mee hoe moeilijk het is voor de moeders om iedere dag weer opnieuw voldoende voedsel voor hun kinderen te verschaffen, hij/zij ervaart iedere dag weer opnieuw hoe slecht het gesteld is met gezondheidszorgvoorzieningen voor zijn/haar familie.

Als tegenprestatie voor zijn/haar langdurig verblijf helpt hij/zij het gastgezin bij het oplossen van eenvoudige gezondheidsproblemen en probeert door gezondheidsvoorlichting het optreden van gezondheidsproblemen te voorkomen.

Omdat met name in ontwikkelingslanden de studenten afkomstig zijn uit de hogere klasse en meestal uit de stad komen, zijn dergelijke ervaringen erg belangrijk. Vaak staan zij net zo vreemd tegenover de problemen van de plaatselijke bevolking als buitenstaanders. Deze aanpak van de attitude-ontwikkeling van medische studenten in Semarang fungeerde als een soort van "eye opener" voor diegenen die ook bezig zijn op een zinvolle manier te proberen onderwijs in de community tot stand te brengen, maar die geen duidelijk beeld hadden van de praktische uitvoering ervan.

Gedurende de vergadering werden ook plannen gemaakt voor de organisatie van een serie workshops over community-oriented education en faculty development. Meer gedetailleerde informatie volgt nog. Het zou zeer de moeite waard zijn indien Maastrichtse stafleden hieraan zouden kunnen deelnemen.

Er was veel waardering voor het vele werk dat Maastricht in het kader van het Network had gedaan. Sinds 1980 voert Maastricht het Network-secretariaat (Ine Kuppen) en de task force on "Problem-Based learning" (Henk Schmidt) organiseert workshops en congressen, op dit terrein. Dekaan J. Greep werd voor een nieuwe periode van 4 jaar herkozen tot voorzitter.

Meer informatie is te verkrijgen bij het Network-secretariaat, Kamer 323, Hoofdgebouw.

Sport

Programma L.V.&S. start op dinsdag 6 september 1983.

Alle studenten en medewerkers hebben inmiddels een aanmeldingsformulier ontvangen, via inschrijfpakket of interne post.

Aangevraagde sportkaarten kunnen afgehaald worden op het Buro L.V.&S. c.q. Studentenzaken (begane grond Hoofdgebouw, ka. 028 of 018). Openingstijd: werkdagen van 9.00-12.30 uur.

Denk aan pasfoto!!!

Het programma-overzicht hangt op de diverse prikborden ter inzage.

- Nieuw!!**
- Zwemtraining (Dousberg) do. 21.30-22.30 uur
 - Tafeltennis (Atrium) do. 19.00-23.00 uur
 - Pauzegymnastiek (Bewegen op Muziek) m.i.v. 1 oktober in sporthal De Heeg wo. 12.40-13.25 uur
 - Badmintontraining in de Geusselt wo. 20.00-21.00 uur

N.B. Zaterdag 1 oktober tenniskampioenschappen RL. Mededelingen hieromtrent volgen.

Voor verdere informatie: Buro L.V.&S. (René Verster, tst. 434) Sekretariaat Studentenzaken (Wilma Thus, tst. 308) Hoofdgebouw Begane Grond.

Jaaragenda Lichamelijke Vorming en Sport 1983-1984

- September**
- dinsdag 6-9-1983 start programma LV & S.
- Oktober**
- 1-10-1983 tenniskampioenschap RL.
- November**
- 17-11-1983 en 24-11-1983 tafeltennis-kampioenschap.
- December**
- Kerstvakantie vanaf 19-12-1983.
- Januari**
- Start intern biljarttoernooi.
- Februari**
- 4-2-1984 N.S.K.-cross.
- Maart**
- ESTD-toernooi 22-23 maart
- 19-03-1984 t/m 30-3-1984 Indoor '84.
- April**
- Start tenniscursus.
- Batavierenrace 28 april.
- Mei**
- 4-5-1984 Halmen
- Intern Zaalvoetbaltoernooi.
- 25-5-1983 O & W sportdag
- Juni**
- 22-6-1984 Laatste middag!!!

Jeu de Boules

Jeu de Boules is een eeuwenoude, populaire, Franse sport, die zelfs al door Lodewijk XIV beoefend werd. De sport wordt volgens traditie gespeeld met stalen kogels die men zo dicht mogelijk bij het kleine, houten balletje (de BUT) probeert te gooien. Voor dit spel is iedereen (lang, klein, dik, dun, blond, bruin...) geschikt. Ook zin om eens een balletje te gooien? We blazen op 22 september dit spel nieuw leven in!!! Aanvang 17.30 uur - Sportpark Jekerdal.

Schrijf je team (bestaande uit 4 personen) in en lever onderstaand strookje samen met het inschrijfgeld van f 10,- (per team) in vóór 20 september bij het „sportcentrum” kamer 017 hoofdgebouw RL of bij René Verster (LV&S) kamer 018 hoofdgebouw RL.

P.S. Wij zorgen voor de ballen en de prijzen!!!

vermande's wettenreeks

vermande's wettenreeks 83/84

Burgerlijk Wetboek Nieuw Burgerlijk Wetboek

**bwnbw
bwnbw
bwnbw**

Burgerlijk Wetboek Nieuw Burgerlijk Wetboek 83/84
f 32,50

vermande's wettenreeks 83/84

Burgerlijk Wetboek

**bwbw
bwbw
bwbw**

Burgerlijk Wetboek 83/84
f 19,90

vermande's wettenreeks 82/83

Huurwetgeving

**hwhw
hwhw
hwhw**

Huurwetgeving 82/83
f 32,50

vermande's wettenreeks

Grondwet

**gwgw
gwgw
gwgw**

Grondwet (herzien)
f 7,50

koninklijke vermande bv
uitgevers en drukkers
postbus 548 -
1970 BA IJmuiden
telefoon 02550 - 1 90 13

Levering rechtstreeks van de uitgever of via de boekhandel. Prijzen inclusief btw, exclusief verzendkosten.

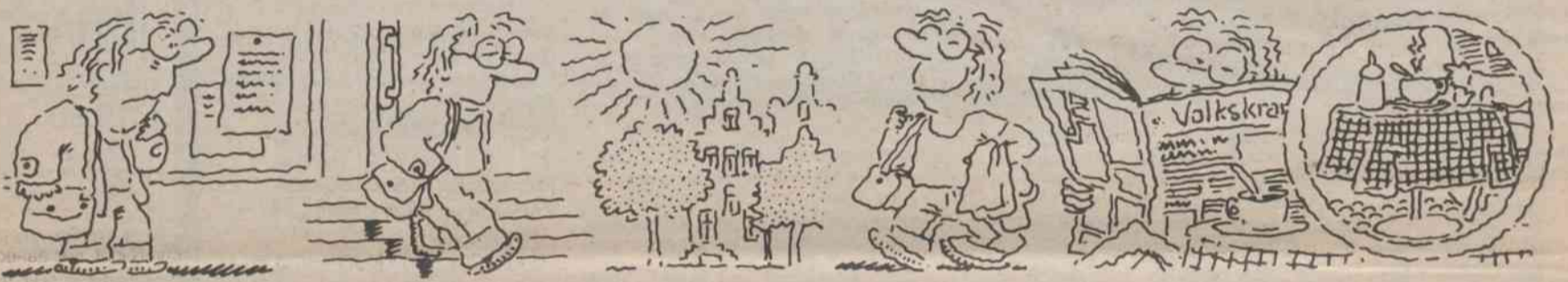
Kent u dat? Dat 't de vorige avond nogal gezellig was, dat je er te laat uitkomt, niks kan vinden, in je haast half van de trap valt, en dat

dan je fiets niet van 't slot wil, de brug net open gaat en alle lichten op rood staan, dat je dan op 't nippertje de collegezaal binnenkomt

- hé, waar is iedereen? - en dat dan iedereen dat briefje al gezien heeft: gaat wegens ziekte van de docent niet door, en dat je dan

maar weer naar buiten stapt, ineens merkt dat de zon schijnt, op een terras neervalt, koffie bestelt en je krant openslaat, kent u dat?

**DE WARE KRANTELEZER
LEEST DE VOLKSKRANT. HET MEEST INFORMATIEVE
OCHTENDBLAD VAN NEDERLAND.**

Noteer mij bij deze voor zo'n introductie-abonnement
Ik betaal daarvoor slechts f 9,50

Naam: _____ SA

Straat: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Giro: _____ Telefoon: _____

- maandabonnement à f 21,22
- Daarna wens ik een kwartaalabonnement à f 63,10
- jaarabonnement à f 247,80

De bon opsturen naar de Volkskrant, Antwoordnummer 2277,
1000 PA Amsterdam, in open envelop, zonder postzegel.

U kunt ook bellen 020-562.6267

Voor postabonnees geldt een kleine verhoging.

Het stem
Stu
'We
De huid
de crisis
De para
Verschil
nog ver
n samen
vergroe
arbeiders
G.A.L.),
naanden
te stadst
entoonste
Maastr
n een pl
nderwer
eft later
antal the
zingen
ordt geh
in:
werkloc
sociale
gevolg
werkloc
werk er
ouwen
vakbew
erkloosl
por Piet
sterdam
t een on
er 126.
ren, van
eds lang
s. De ov
igeren o
n bieden
gerenorg
ganiseer
pot berei
n onderz
% van de
sus- of t
daar da
gdwerkk
servant

Het stempellokaal aan de Boschpoort in Maastricht.

Studium Generale brengt cyclus 'Werk en werkloosheid in de jaren dertig'

De huidige crisis in de verzorgingsstaat met zijn stagnerende economie wordt vaak vergeleken met de crisis in de jaren dertig.

De parallellen zijn frappant: hoge werkloosheidscijfers, loonsverlagingen, eigen huis opeten enz. Verschillen zijn er zeker: sociale voorzieningen zorgden ervoor dat de armoedegrens voor de meesten nog ver weg ligt. De vraag is voor hoe lang nog?

In samenwerking met de werkgroep Geschiedenis Arbeidersbeweging Limburg (G.A.L.), welke werkgroep in de maanden juni en juli van dit jaar in de stadsbibliotheek een tentoonstelling over de crisisjaren in Maastricht heeft georganiseerd, is een publikatie over hetzelfde onderwerp in juni het levenslicht laat laten aanschouwen, zijn een aantal thema's gekozen voor een zingencyclus welke in september wordt gehouden. Deze thema's zijn:

Werkloosheid van jongeren
Sociale en psychische gevolgen van langdurige werkloosheid
Werk en werkloosheid van vrouwen
Vakbeweging en de werklozen

Werkloosheid van jongeren

Voor Piet de Rooij, GU te Amsterdam, is een onderzoek in 1934 bleek dat er 126.000 werkloze jongeren waren, van wie meer dan de helft langer dan een jaar werkloos was. De overheid trachtte werkloze jongeren op te vangen door het aanbieden van cursussen. De jongerenorganisaties organiseerden werkkampen. Een groot bereik hadden beide niet: uit het onderzoek bleek dat slechts 10% van de werkloze jongeren aan een cursus- of kampwerk deelnam, en daarvoor dat menig langdurig werkloosheidsbestrijder

steeds meer nadruk ging leggen op het uitoefenen van drang op werkloze jongeren om deel te nemen aan het speciale jeugdwerklozenwerk. In de loop van 1937 kwam de toenmalige minister van Sociale Zaken, mr. C. Romme, met een plan om een vorm van arbeidsdienst voor werkloze jongeren in te voeren.

Sociale en psychische gevolgen van langdurige werkloosheid

Door Hans Philipsen, RL te Maastricht.

Een op de vier mannen is in Nederland in de jaren dertig werkloos geweest. De meerderheid van hen langer dan een jaar. Langdurige werkloosheid trof vooral het ongeschoolde deel van de arbeidersklasse. In 1933 verscheen een onderzoek naar de reactiepatronen van werklozen en hun gezinsleden op langdurige werkloosheid, „Die Arbeitslosen von Marienthal“, van de hand van Marie Jahoda. Dit onderzoek, uitgevoerd door sociaal-psychologen en sociologen, was gebaseerd op langdurige observatie van de werkloze gemeenschap in Marienthal, een industriedorpje in de buurt van Wenen in Oostenrijk. Marienthal was volgens de onderzoekers een „müde Gemeinschaft“ geworden. Een

kwart van de langdurig werklozen en hun gezinsleden vertoonde een ongebroken houding, 67% een houding van berusting en 8% een apatische en/of vertwijfelde houding. Hoe lager het inkomen en hoe langer de duur van de werkloosheid zijn, des te meer kans bestaat er volgens de onderzoekers op een apatische en/of vertwijfelde houding.

Werk en werkloosheid van vrouwen

Door Marjan Schwegman, RUL te Leiden

Arbeid van (on)gehuwde vrouwen was in de crisisjaren aan steeds meer kritiek onderhevig. Vooral in katholieke en protestants-christelijke kring ijverde men voor terugdringing van de arbeid van gehuwde vrouwen. In de loop van de jaren dertig werden gehuwde onderwijzeressen uit het onderwijs ontslagen. In 1937 kwam Romme met een wetsontwerp om de arbeid van gehuwde vrouwen, uitgezonderd die van kostwinners, te verbieden.

Voor een uitkering kwamen werkloze vrouwen niet in aanmerking. Slechts indien ze kostwinner waren en ouder dan 25 jaar konden ze een uitkering krijgen. Voor werkloze meisjes waren er cursussen op huishoudelijk gebied. Vooral in

katholieke kring werd hier sterk de nadruk op gelegd. Deze cursussen waren immers een goede voorbereiding op de toekomstige taak als huisvrouw en moeder in het gezin.

Vakbeweging en de werklozen

Door Erik Nijhof, RU te Utrecht. Van aparte werklozenbonden moest de vakbeweging in de jaren dertig niets hebben. De „belangenbehartiging“ van de werklozen was bij haar in goede handen volgens de vakbeweging. Protestacties van werklozenbonden en -comités tegen het steun- en werkverschaffingsbeleid van de regering hoefden niet op de sympathie van de vakbeweging te rekenen. Dergelijke acties zouden de regering slechts argumenten verschaffen om de steunregelingen nog verder te verslechteren. Het werkverschaffingsbeleid van de regering werd door de vakbeweging grotendeels onderschreven. Werkverschaffing leverde immers meer op dan de steun en 'onzalig nietsdoen' werd tegengegaan aldus het standpunt van de vakbeweging.

Naast de lezingen, welke telkens op donderdagavond plaatsvinden in de aula, worden op dinsdagavond films vertoond over en uit de crisisjaren dertig. Een overzicht van de films is opgenomen in de bij deze brief gevoegde agenda. Speciale aandacht verdient de avond van dinsdag 27 september. De samenstellers van het gelijknamige boek over de film 'Borinage', Bert Hogenkamp en Henri Stock zijn uitgenodigd om deze film van een toelichting te voorzien. Tevens zal dan de film 'La maison de la misère' gedraaid worden.

Programma 'Werk en werkloosheid in de jaren dertig'

Dinsdag 6 september
Film: Kuhle Wampe, Dudow, 1932 (D) 73'; De Steeg, Koelinge, 1931 (NL) 14'

Donderdag 8 september
Lezing: Werkloosheid van jongeren; Piet de Rooy - historische pedagogie, G.U. te A'dam

Dinsdag 13 september
Film: So ist dat Leben. Junghans, 1929 (D) 63'; Workers topical news, Bond, 1930 (GB) 10'

Donderdag 15 september
Lezing: Sociale en psychische gevolgen van langdurige werkloosheid Hans Philipsen, medische sociologie, RL te Maastricht

Dinsdag 20 september
Film: Union Maids, Reichert en Klein 1976 (USA) 50'

Donderdag 22 september
Lezing: Werk en werkloosheid van vrouwen; Marjan Schwegman, vrouwengeschiedenis, R.U.L. te Leiden

Dinsdag 27 september
Films: Borinage, Joris Ivens en Henri Storck 1933 (B) 28'; La maison de la misère, Joris Ivens en Henri Storck (B) 25'
Lezing: over de film 'Borinage' Bert Hogenkamp en Henri Storck (gevraagd), samenstellers van het boek over de film 'Borinage'

Donderdag 29 september
Lezing: Werklozen en de vakbeweging, Erik Nijhof, sociaal-economische geschiedenis, R.U. te Utrecht
Aanvang: 20.00 uur
Plaats: Aula hoofdgebouw
Rijksuniversiteit Limburg,
Tongersestraat 53 Maastricht
Toegang: gratis.

studenten verzekering

Studenten ziektekostenverzekering vanaf 398,- per jaar. Maar ook pakketverzekering: W.A. particulieren + brand en inbraak en ongevallen (inclusief doorlopende reisverzekering) + overlijden. Vanaf 50,-. Voor folder en informatie 071-145757, de NBBS Reiswinkels in 26 steden of via de bon.

graag ontvang ik informatie over de NBBS studentenverzekering.

naam _____

straat/ nr. _____

postcode/ plaats _____

postbus 11054, 2301 EB Leiden frankeren als brief ob | sv

'The Draughtman's Contract': Humor en Mysterie

Een schilder raakt betrokken bij de verwickelingen rond een moord waarbij zijn tekeningen eventueel uitkomst over het gebeuren zouden kunnen bieden. Een film over de verborgen passies van het leven: begeerte, hartstocht en moord. Dit alles tegen de achtergrond van een kostuumdrama uit de pruijken tijd, met humor en suspense. Dat is in een notedop de inhoud van 'The draughtmans contract' uit 1982. De meest recente en succesvolle speelfilm van de Britse cineast Peter Greenaway. Het Maastrichts Filmhuis draait de film tussen 15 en 21 september.

Eind Zeventiende Eeuw. Tijdens een soirée nodigt ene mrs. Herbert de befaamde schilder Neville uit om voor haar man twaalf tekeningen te vervaardigen van hun landhuis. Neville gaat aarzelend akkoord, op voorwaarde dat mrs. Herbert hem tijdens zijn werkzaamheden haar liefdesgunsten verleent. Dat kan eenvoudig, want haar man is voor enkele weken op zakenreis. Neville zet zich aan het werk, maar merkt tijdens het tekenen dat er zaken in het landschap veranderen. Plotseling hangt er een jas in een struik, staat een ladder voor een raam etc. Tegelijkertijd ontstaat het gerucht dat de heer des huizes weleens niet levend van de dienstreis terug zou komen. De familie Herbert heeft ook een dochter, die bij haar Duitse echtgenoot geen seksuele bevrediging kan vinden. Ze buit het gerucht uit, chanteert de schilder ermee en dwingt hem tot een gelijksoortig contract als tussen hem en haar moeder. Als de laatste tekening uiteindelijk klaar is en de schilder op wil stappen vindt men het langverwachte lijk: mr. Herbert. De vraag rijst nu of de tekeningen van de schilder details bevatten die het raadsel van de mysterieuze dood kunnen onthullen. Dat lijkt op het eerste gezicht niet het geval. Totdat de schilder na verloop van tijd terugkeert naar het landhuis en mrs. Herbert een dertiende tekening aanbiedt. Ze accepteert hemmet een raadselachtige glimlach. Nog diezelfde dag zal de schilder weten waarom...

'The draughtmans contract' sloeg bij de Engelse première vorig jaar in als een bom. De mengeling van humor en mysterie oefenden een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit op de toeschouwers. De 'plot' wordt pas aan het eind van de film onthuld en er blijft genoeg stof over om over na te denken. Daarnaast is de film absoluut mooi om te zien: Elk camera-standpunt is een schilderijtje op zich; de gestileerde achtergrond van het monumentale landhuis in een Engels landschap, de pruijken en weelderige kostuums spreken tot de verbeelding. Hierin verraadt zich het verleden van Peter Greenaway.

Hij volgde zelf een opleiding tot kunstschilder en kwam via een omweg in het regisseursvak terecht. Hij is erg geïnteresseerd in literatuur en dat is goed te merken aan de dialogen met hun sterk poëtische inslag.

Zelf zei hij over 'The draughtmans contract': „De film gaat in essentie over een tekenaar die een landschap tekent, waarbij de facetten van de tekening en het landschap op een ander weergaveniveau, namelijk de film, worden vergeleken. Deze drie ideeën moeten in de hele structuur

van de film aanwezig zijn, zodat je je ervan bewust bent dat we voortdurend vergelijkingen maken tussen het werkelijke landschap, het beeld dat mr. Neville ervan heeft en tenslotte wij zelf als de toeschouwers die deze ideeën in een film weergegeven zien.”

Wie verwacht dat 'The draughtmans contract' een pasklare oplossing voor het raadsel van het lijk geeft, komt bedrogen uit. De film kan, naar persoonlijke voorkeur, op velerlei wijzen geïnterpreteerd worden.

Lakprofielen in het Natuurhistorisch Museum

Tot februari 1984 kan men in de kapel van het Natuurhistorisch Museum te Maastricht aan het De Bosquetplein een collectie lakprofielen gaan zien. Lakprofielen zijn originele gesteenteprofielen (met zand, grind, mergel, klei etc.) die met behulp van met speciale lak besmeerde panelen uit de grond zijn 'getrokken'. Op deze wijze ontstaan er twee-dimensionele doorsneden van de Limburgse bodem. De lakprofielen geven de gevarieerdheid en rijkdom daarvan goed weer. Toch zijn het niet slechts educatieve geologische illustraties. In vlakverdeling en kleurschakeringen soms kleine kunstwerkjes.

Naast gelegenheidsprojecten als 'lakprofielen' biedt het Natuurhistorisch Museum gedurende het gehele jaar drie permanente exposities: De Geologiezaal geeft een indruk omtrent het ontstaan van het tegenwoordige landschap. Aan de hand van het tentoongestelde materiaal worden allerlei bodemkundige processen en begrippen verduidelijkt. Rijke fossielvondsten uit de Limburgse omgeving zijn hier in ruime mate aanwezig. De biologiezaal omvat een aantal biotopen die tot op

heden in Zuid-Limburg aangetroffen worden: hellingbossen, grindgaten en heiden. Maar ook de boerderij en stad als leefgemeenschappen. In de paleontologiezaal tenslotte wordt ingegaan op de aard van fossielen, hun ontstaanswijze en betekenis. Aan de hand van fossielen worden enkele aspecten uit Darwin's evolutietheorie belicht. Naast het binnengebeuren in het museum mag de unieke tuin met een permanente tentoonstelling van de Limburgse flora natuurlijk niet onvermeld blijven. Men heeft er verscheidene milieus in cultuur gebracht, zodat er in elk seizoen een ruime afwisseling is van vele plantensoorten. Het museum is van maandag tot en met vrijdag geopend van 10.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17.00 uur. Op zaterdag en zondag van 14.00 tot 17.00 uur.

Geen kermis

De beslommeringen rond de nieuwe opzet van Observant hebben ons zozeer in beslag genomen dat de achterpagina 'Achterom is 't kermis' erbij ingesloten is. Over veertien dagen kunt u de eerste extra grote pagina roddel verwachten.

Agenda

Filmhuis Maastricht

Donderdag 1 tot en met woensdag 7 september om 20.00 uur: 'Stadt der verlorenen Seelen' van Rosa von Praunheim.

Donderdag 1 tot en met zondag 4 september om 22.00 uur: 'Pastorale' van Otar Iosseliani.

Donderdag 8 tot en met woensdag 14 september om 20.00 uur: 'De vrouw in het zand' van Hiroshi Teshigahara.

Donderdag 8 tot en met zondag 11 september om 22.30 uur: 'Il Pap'occhio' van Renzo Arbore.

Donderdag 15 tot en met woensdag 21 september om 20.00 uur: 'The draughtman's contract' van Peter Greenaway.

Natuurhistorisch Museum

Tot februari 1984: Gelegenheids tentoonstelling: 'Lakprofielen'.

Bonnefantens museum

Van 9 september tot 2 oktober: Place des traditions modernes: Atelierexpositie 4.

'Stadt der verlorenen Seelen'

De Duitse filmer Rosa von Praunheim, die eigenlijk Holger Mischwitzki heet, voelt zich thuis in het wereldje van homo-, hetero-, bi- en transsexuelen dat in zijn vrolijke, maar soms ontroerende film 'Stadt der Verlorenen Seelen' het roeruchte pension Stardust bevolkt. Eigenaresse is Angie Stardust, „de eerste zwarte transsexueel die in een New Yorkse nachtclub optrad". Zij woont al dertien jaar in Berlijn, temidden van andere verloren zielen als de Amerikanen Judith en Tron, die een erotische trapeze-act opvoeren in een discotheek, Gary, de werkloze danser die zich onledig houdt met zwarte magie en een eigenaardig soort groepstherapie en Lila, die een Westduitse politicus verleidt en vervolgens een mooi aanbod krijgt uit de DDR.

Angie is behalve hospita van de verloren zielen ook eigenaresse van de Hamburger Queen, een snackbar waar zich ongelooflijke taferelen en enkele hard-rock nummers afspeelen. Angie geeft zelf een geaangrijpende liederen ten beste, o.a. over haar jeugd in Harleem, terwijl Lila, alias Jayne County, blinkt in de song: 'I'm in love with a Russian soldier'.

'Stadt der Verlorenen Seelen' een collage-achtige film: muziek en travestienummers worden afgewisseld door korte geïmproviseerde scènes, waarin zaken aan de orde komen als neo-fascisme, abortus en sex-operaties op een weinig zwaarwichtige maar al behalve oppervlakkige manier.